

ትምህርት አሥራ ሁለት

ኢሳይያስ 34-39

የመጀመሪያ ቀን

ኢሳይያስ 34-35

1ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የመጨረሻው ዘመን ምን እንደሚመስል በአእምሮህ ውስጥ የሚመላለሰውን ሥዕል በአጭሩ ጻፍ። ለ) ከትንቢተ ኢሳይያስ ጥናትህ፡ እግዚአብሔር በኃጢአት ተለይታ የምትታወቀውን ዓለም በሚያጠፋበትና የራሱን ዘላለማዊ መንግሥት በሚመሠርትበት በመጨረሻው ዘመን የሚከሰቱትን ነገሮች ዘርዝር።

ኢሳይያስ 28-33 በነቢዩ ኢሳይያስ ሕይወት መጨረሻ አካባቢ የእግዚአብሔር ቁጣ ማስፈጸሚያ የሆኑት አሦርና ባቢሎን እስራኤልንና ይሁዳን በሚያጠቁበት ጊዜ በሚከሰቱት ሁኔታዎች ላይ ያተኩራል። ኢሳይያስ እግዚአብሔር እንዴት አሦርን ቀጥቶ ይሁዳን ከእርሷ ቁጥጥር ነፃ እንደሚያወጣ ገልጾአል። ኢሳይያስ 34 እና 35 ትኩረታችንን ወደ መጨረሻው ዘመን ይሰባል። እነዚህ ሁለት ምዕራፎች የትንቢተ ኢሳይያስ የመጀመሪያ ዐቢይ ክፍል (1-35) መደምደሚያዎች ናቸው። እነዚህ ሠላሳ አምስት ምዕራፎች አሦር በዓለም መድረክ ላይ ኃያል ሆና ትያይ የነበረችበትን ታሪካዊ ወቅት የሚያመለክቱ ናቸው። ኢሳይያስ አጭር ታሪካዊ ክፍተት በመፍጠር የአሦርን መደምሰስ ከገለጸ በኋላ (ኢሳ. 36-39)፡ ባቢሎን በይሁዳ ላይ ስለምትፈጽመው ምርኮ ማብራራቱን ይቀጥላል (ኢሳ. 40-66)።

2ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ ምዕራፍ 34ን አንብብ። ሀ) ይህ ትንቢት የተላለፈው ለማን ነው? ለ) እግዚአብሔር ስለ ዓለም አገሮችና ስለ ሠራዊቶቻቸው የወደፊት ሕይወት ምን ምን ትንቢቶችን ተናገረ? ሐ) እግዚአብሔር ዛሬ እንደምናውቀው የአጽናፈ-ዓለሙን የወደፊት ሕይወት የሚገልጹ ምን ምን ትንቢቶችን ተናገረ? መ) በዴዶም ላይ ምን ይፈጸማል? ዴዶም የትኛውን አገር የሚያመለክት ይመስልሃል? ሠ) የዚህን ምዕራፍ ዐቢይ ትምህርት በአንድ ዓረፍተ ነገር ጠቅለል አድርገህ ጻፍ።

ብዙውን ጊዜ ስለ መጨረሻው ዘመን ስናስብ፡ አእምሮአችን በወርቅ ጎዳናዎች ወደተንቀጠቀጠች ኢየሩሳሌምና መከራ ወደሌለበት ትእይንት ይከንፋል። የእግዚአብሔር ቃል ግን ያች ውብ ከተማ እውን ከመሆኗ በፊት የእግዚአብሔር የማጥፋት ተግባር እንደሚከሰት ይናገራል። እግዚአብሔር ከፋት ያልነካትን ዘላለማዊት ከተማ የሚገልጣው ከፋት ሁሉ ከተደመሰሰ በኋላ ነው።

በዛሬው የትንቢተ ኢሳይያስ ጥናታችን፡ የመጨረሻውን ዘመን ሁለት የተለያዩ ገጽታዎች እንመለከታለን። የመጀመሪያው ገጽታ ከኢሳይያስ 34 እንደምንመለከተው ውድመትን የሚያሳይ ነው። ሁለተኛው ደግሞ በኢሳይያስ 35 እንደተጠቀሰው ዳግም እነጻና የሕዝብ

እግዚአብሔር ደስታ ነው። በምድር ላይ ስለሚመጣው ጥፋት በምናነብበት ጊዜ መልእክቱን በቅጡ ሳያስተውሉ ዝም ብሎ ማንበቡ ቀላል ነው። የእነዚህን ቁጥሮች መልእክት በተሻለ ሁኔታ ለመረዳት የሚከተሉትን ጥያቄዎች መመለስ ይገባል።

3ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የወንጌሉን ቃል ለምተው ያልዳኑ ዘመዶችህንና ጓደኞችህን በስም ዘርዘር። ለ) ከኢትዮጵያ ሕዝብ በወንጌል ያመነው ሕዝብ ከመቶ ምን ያህል እጅ ነው? ሐ) ከዓለም በወንጌል ያመነው ሕዝብ ከመቶ ስንት ነው?

በአዲስ አበባ ከተማ፣ ከአራት ሚሊዮን የሚበልጡ ሰዎች ይኖራሉ። በኢሳይያስ 34 የተገለጹት ክስተቶች ዛሬ ቢፈጸሙ አንድ መቶ ሺሕ ሰዎች ብቻ ይተርፋ ነበር። *የተቀሩት በእግዚአብሔር ይጠፋሉ ማለት ነው። በኢትዮጵያ ወደ ስድሳ ሚሊዮን ሰዎች አሉ። በኢሳይያስ የተተነበየው ቃል ዛሬ ቢፈጸም፣ አሥር ሚሊዮን ሰዎች ብቻ ይተርፋሉ። ኢየሱስ ክርስቶስ ዛሬ በዓለም ላይ ሊፈርድ ቢመጣ በምድር ላይ ካሉት 6 ቢሊዮን ሰዎች መካከል ከጥፋት የሚድኑት ወደ ሁለት መቶ ሃምሳ ሚሊዮን ብቻ ይሆናሉ። (*ማስታወሻ፡ ይህ የመጽሐፉ ደራሲ ጌታን የሚወዱና የሚያከብሩ ናቸው ብሎ የሚያምናቸውን እውነተኛ ክርስቲያኖች የሚያመለክት ግምታዊ አጎዝ ነው። እውነተኛው ቁጥር ከዚህ ሊበልጥ ወይም ሊያንስ ይችላል። እውነተኛ ልጆቹ እነማን እንደሆኑ የሚያውቀው እግዚአብሔር ብቻ ነው።)

እነዚህ ትንቢቶች በኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነት ስለማያምኑት ሰዎች የሚናገሩ ናቸው። ስለሆነም ኢሳይያስ ምዕራፍ 34ን የምናነበው በእንባ ሊሆን ይገባል። በኢየሱስ ክርስቶስ እስካላመኑ ድረስ ስንት ወዳጆቻችንና ዘመዶቻችን እንዲሁም ምን ያህል የዓለም ሕዝብ ወደ ዘላለማዊ ሲኦል እንደሚሄዱ ስንገነዘብ ልባችን በእጅጉ ሊቆስል ይገባል። እግዚአብሔር የእነዚህን ሰዎች ዓይኖችና ጆሮዎች ለወንጌሉ እንዲከፍት ተንበርክክን መጸለይ ይኖርብናል። ለጠፋት ወንጌሉን በማካፈሉ ረገድ እንዴት እንድንሳተፍ እንደሚፈልግም እግዚአብሔርን መጠየቅ ይኖርብናል።

4ኛ ጥያቄ፡- ልብህን መርምር። ከደኅንነት ርቀው ለጠፋት ሰዎች ወንጌሉን እያካፈልህ ያለኸው እንዴት ነው? ለ) አንድ ሰው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ነግሮአቸው በእርሱ እስካላመኑ ድረስ ወደ ሲኦል ለሚሄዱት ሰዎች አሁኑኑ ጊዜ ወስደህ ጸልይ።

በዚህ የትንቢተ ኢሳይያስ የመጀመሪያው ክፍል ፍጻሜ ላይ የመጨረሻው ዘመን ሁለት መሠረታዊ ገጽታዎች ቀርበውልናል። በመጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር በዘመኑ መጨረሻ ስለሚፈጸሙት ነገሮች ዝርዝር ማብራሪያ ለመስጠት አልፈለገም። መቼና በምን ዓይነት

ቅደም-ተከተል እንደሚፈጸሙም አልገለጸልንም። ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር በሚመለስበት በመጨረሻው ዘመን ሁኔታዎች ምን እንደሚመስሉ የተለያዩ ሰዎች የተለያዩ አሳቦችን ከሚሰጡባቸው ምክንያቶች አንዱ ይኼ ነው። ነገር ግን እግዚአብሔር ስለ መጨረሻው ዘመን ባሕርይ በርካታ መረጃዎችን ሰጥቶናል። ይህ መረጃ እንደ ፎቶግራፍ አልበም ነው። አልበሙ ሲቀርብልን ፎቶዎቹ የማን የማን መሆናቸውንና በየትኛው ቅደም-ተከተል ልንረዳቸው እንደሚገባን አናውቅም። በመጽሐፍ ቅዱስ በተለይም በትንቢት መጻሕፍት አማካኝነት እግዚአብሔር ስለ መጨረሻው ዘመን ብዙ ገለጻዎችን ይሰጠናል። በእነዚያ ገለጻዎች አማካኝነት ስለ መጨረሻው ዘመን ባሕርይ ብዙ ነገሮችን እንማራለን። ነገር ግን ቅደም-ተከተሉን ስለማናውቅ ጠቅላላውን አሳብ በግልጽ መመልከቱ አስቸጋሪ ነው።

ዛሬ ከኢ.ሳ. 34-35 ሁለት የመጨረሻውን ዘመን ገጽታዎች እንመለከታለን። እያንዳንዱ ምዕራፍ ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመለስበት ጊዜ ስለሚከሰቱት ነገሮች ፈጽሞ የተለያዩ ገለጻዎችን ያቀርብልናል። መጀመሪያ የጥፋት ገለጻ ይቀርብልናል። ኢሳይያስ 34 በዓመፀኞች ልጆች ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ እንደሚመጣ ይናገራል። ሁለተኛ፣ ከፋት ሁሉ ከተደመሰሰ በኋላ በምድር ላይ የሚከሰት በረከት በኢሳይያስ 35 ተገልጿል።

1. በዓለም ሕዝብ ላይ የሚመጣው ፍርድ (ኢ.ሳ. 34:1-3)

መጽሐፍ ቅዱስ ጠላቶቻችንን አስመልክቶ ከሚያቀርባቸው የሚጋጩ አሳቦች የተነሣ ክርስቲያኖች ብዙውን ጊዜ ግራ ይጋባሉ። በብሉይ ኪዳን፣ ዳዊት እግዚአብሔር ጠላቶቹን እንዲያጠፋ በመጸለይ የጻፋቸው በርካታ መዝሙሮች አሉ (ለምሳሌ መዝሙር 109)። በአዲስ ኪዳን ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ለጠላቶቻችን እንድንጸልይ አስተምሮናል (ማቴ. 5:43-45)። እነዚህ ሁለት አሳቦች እንዴት አብረው ይሄዳሉ? እዚህ ላይ ልናስታውሳቸው የሚገቡን ሁለት ዐበይት ነገሮች አሉ። በመጀመሪያ፣ በብሉይና በአዲስ ኪዳን መካከል የሚገኙ አንዳንድ ልዩነቶች ግንዛቤያችንን እንደሚወስኑ መረዳት አለብን። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር የአይሁድን ሕዝብ መርጦ ቃል ኪዳን ገብቶላቸዋል። አይሁዳውያን ያልሆኑት አሕዛብ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ ከሆኑት አይሁዶች ወገን ለመቆጠር አንዳንድ ሥርዓቶችን መፈጸም ይጠበቅባቸው ነበር። እግዚአብሔር በአይሁድ ሕዝብ መካከል ይኖር ነበር። የአገሪቱ ዳርቻዎችም እግዚአብሔር የወሰናቸው ነበሩ። እስራኤልን የተቃወመ አገር ሁሉ የእግዚአብሔር ጠላት ነበር። ስለሆነም እነዚህ ሰዎች ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ እየተመላለሱ በመሆናቸው፣ እግዚአብሔር በፍትሕ ይፈርድባቸዋል። የዳዊት ጸሎቶች

እንግዲህ እግዚአብሔር ከፍትሕ ባሕርዩና ከቃል ኪዳን አኳያ ተግባሩን እንዲያከናውን የሚጠይቁ ነበሩ። የዳዊት ጸሎቶች ከብሔራዊ ኩራት ወይም ከራስ-ወዳድነት የተነሣ ሌሎች እንዲጠፉ የሚጠይቁ አልነበሩም።

በአዲስ ኪዳን ግን እግዚአብሔር የአሠራር መንገዱን ለውጦአል። አሁን የእግዚአብሔር ሕዝብ አንድ ወገን ብቻ ሳይሆን መንፈሳዊ ለውጥ አግኝቶ የክርስቶስ አካል የሆነው ሁሉ ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡ እንደ ማግኔት ሰዎችን ወደ ሕያው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲስብ ፈልጎአል። የሕዝቡም ዐቢይ ባሕርይ ማፍቀር ነው። በመሆኑም የእግዚአብሔር መንፈሳዊ ቤተሰብ አባላት ያልሆኑትም ሳይቀር መፈቀር አለባቸው። ይህ ፍቅር የእግዚአብሔር ባሕርይ መሆኑን ከማሳየቱም በላይ ሕዝቡን ወደ መንፈሳዊ ቤተሰቡ እንዲሳብ ያደርጋል። እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስን በመስቀል ላይ በመቅጣት ፍትሕ አድራጊነቱን ጠብቆአል።

በመጨረሻው ዘመን ግን የእግዚአብሔር ፍትሕ የበለጠ ቀጥተኛ መስመር ይይዛል። ከኃጢአት ንስሐ የሚገባበትና ለእግዚአብሔር ፍቅር ምላሽ የሚሰጥበት ጊዜ አልፎአል። ኃጢአትና የሰይጣን መንግሥት የሚጠፉበት ጊዜ ደርሶአል። የእግዚአብሔር ጠላት ከሆነው ሰይጣን ጋር የወገኑት ሁሉ እግዚአብሔር የወሰነውን ፍርድ ይቀበላሉ።

ይህም ፍርድ የእግዚአብሔርን ፍቅር በመቋቋም ኢየሱስ ክርስቶስን ላለመቀበል በወሰኑት ሰዎች ሁሉ ላይ የሚደርስ ነው። የእግዚአብሔር ሕዝብ መንፈሳዊ ባሕርይ ስላላቸውና ከአንድ ብሔር የተገኙ ባለመሆናቸው፣ የዓለም ሕዝብ ሁሉ የእግዚአብሔርን ፍርድ ይቀበላል። ስለሆነም እግዚአብሔር የሰዎችን ክፉ መንግሥታት ወደ ፍጻሜ ሲያመጣ በዓለም ሕዝብ ሁሉ ላይ ፍርድን ያመጣል። ዩናይትድ ስቴትስ፣ ዩናይትድ ኪንግደም፣ ሩሲያና ሌሎችም ታላላቅ አገሮች ፍርድን ይቀበላሉ። ኢትዮጵያም ከእግዚአብሔር ፍርድ አታመልጥም። በዛሬው ትምህርታችን ውስጥ በሥዕላዊ አገላለጽ የቀረበው ይኸው መልእክት ነው።

እግዚአብሔር በዓለም ላይ እንደሚፈርድ ዳኛ ተመስሎአል። በታላቅ ትእዛዝ የዓለም ሕዝብ ሁሉ ወደፊቱ እንዲቀርቡ ይናገራል። እግዚአብሔር አገሮችን ሁሉ (ነገሥታትንና ሕዝቡን) የሚናገረውን እንዲያደምጡ ያዝዛል። በኢሳይያስ 34:1 ላይ በታላቁ የሰማያት ንጉሥ በእርሱ ፊት ይሰበሰቡ ዘንድ ለአገሮች ሁሉ ይናገራል። ይህ የሚጠፋበት ጊዜ አይደለም። ይልቁንስ እግዚአብሔር ለአገሮች ሁሉ ጠንካራ ማስጠንቂቂያ እየሰጠ ነው። «በሁሉም አገሮች ላይ በመጪው ጊዜ የሚሆነው ይህ ነው፤ ስለሆነም የአኗኗር ዘይቤአችሁንና ከእኔ ጋር

ያላችሁን ግንኙነት ቀይሩ፤ ያለበለዚያ በመጨረሻው ዘመን በአገሮች ሁሉ ላይ የማመጣውን ፍርድ ትቀበላላችሁ።»

ኢሳይያስ «የእግዚአብሔር ቁጣ በአሕዛብ ሁሉ ላይ» እንደሆነ ገልጾአል። የእግዚአብሔር ቁጣ ከሰዎች ጋር በምንጣላበት ጊዜ እንደሚሆነው ዓይነት ስሜታዊ ክስተት ወይም ሰዎች የሌላውን ጎሳ አባል የሚጠሉበት ዓይነት አይደለም። የእግዚአብሔር ቁጣ በሚያምፁበት ሰዎች ላይ የሚያመጣውም የጽድቅ ፍርድ መግለጫ ነው። ከትንቢተ ኢሳይያስ ጭብጦች አንዱ እግዚአብሔር ከአይሁዶችና ከእያንዳንዱ አገር ቅሬታን እንደሚያስቀር የሚያስገነዝብ ነው። እግዚአብሔር አንድን አገር እንዳለ አያድንም። ስለሆነም እነዚያ የቅሬታው አካል ያልሆኑ ወገኖች በእግዚአብሔር ላይ የሚያምፁ ናቸው።

አገሮች በሁለት መንገዶች በእግዚአብሔር ላይ ሊያምፁ ይችላሉ። በመጀመሪያ ደረጃ አንዳንድ አገሮች በግልጽ በእግዚአብሔር ላይ ያምናሉ። ለምሳሌ በኮሙኒዝም ዘመን ሩሲያና ኢትዮጵያ እግዚአብሔር እንደሌለ በይፋ በማወጅ ሊከተሉት የፈለጉትን ሰዎች ያሳድዱ ነበር። በመጨረሻው ዘመን ሐሳዊው መሢሕ በምድር ላይ ለመግዛት በሚመጣበት ጊዜ ጠቅላላው ዓለም በግልጽ በእግዚአብሔር ላይ ያምናል። ሁለተኛ፡ ከእግዚአብሔር ቃል የሚቃረኑትን ሕግጋት በማውጣትና ልምምዶችን በማበረታታት በተዘዋዋሪ መንገድ በእግዚአብሔር ላይ የሚያምፁ አገሮችም አሉ። ለምሳሌ በአሜሪካ ውርጃን ወይም ግብረ ሰዶማዊነትን ለማበረታታት የወጡት ሕግጋት አለጥርጥር ከእግዚአብሔር ሕግ የሚቃረኑ ናቸው። ስለሆነም አሜሪካ የእግዚአብሔርን ጠንካራ ፍርድ ትቀበላለች።

ምንም እንኳን የመጨረሻው ዘመን ወደፊት በብዙ ሺህ ዓመታት ርቆ የሚገኝ ቢሆንም፡ ኢሳይያስ ተፈጽሞ እንዳለፈ አድርጎ ይገልጻል። ይህም የመጭውን ፍርድ እርግጠኝነትና ማንም ሰው ሊያመልጥ ያለመቻሉን እውነት ለማጽናት ሲል ያደረገው ነው። በመጨረሻው ዘመን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የጽድቅ ቁጣውን በዓለም ላይ ያፈሰሳል። በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር ላይ ያመፁ የዓለም ሕዝብ ሁሉ ፍርዳቸውን ይቀበላሉ። እግዚአብሔር አገሮችን ሁሉ ያጠፋል። አገሮችና ሠራዊቶቻቸው እንደ መስቀል በዓል ከብት ስለሚታረዱባቸው ሁኔታዎች በግልጽ የተነገረ ነገር የለም። (ኢሳይያስ በዚህ ስፍራ የተጠቀመው እግዚአብሔር ኢየሱስ ኢየሪኮን እንዲያጠፋት ባዘዘው ጊዜ የሰጠው ትእዛዝ የተገለጸበትን ቃል ነው። ኃጢአተኞቹ አገሮች ለጥፋት ተለይተው ይቀመጣሉ።) ይህ በእርስ በርስ ጦርነት ሊፈጸም ይችላል። በራእይ 9:13-16 እና 19:19-21 እንደምናነበው፡ እንደ ሁለተኛው የዓለም ጦርነት አገሮች እርስ

በርሳቸው ለመዋጋት ይሰባሰባሉ። እግዚአብሔር አገሮችን በእርስ በርስ ጦርነት ሊያጠፋቸው ይችላል። ወይም እግዚአብሔር በቀጥተኛ መንገድ ሊፈጽመው ይችላል። በራእይ 19:21 ኢየሱስ ክርስቶስ አገሮችን በፍርድ ቃሉ እንደሚያጠፋቸው ተገልጿል። ስለሆነም ኢየሱስ ክርስቶስ በሚናገረው ቃል የዓለም ሕዝብ ሊጠፋ ይችላል። ኢሳይያስ እነዚህን ቀናት በአስከፊ መልክ ይስላቸዋል። የዓለም ሁሉ ሰዎች ስለሚሞቱ በተራሮች ራስ ላይ ሳይቀር ደም ይኖራል። የሚችቹ ቁጥር ስለሚበራከት አስከፊኖች አይቀበሩም። ሬሳዎች በዓለም ሁሉ ይከመራሉ። ለአይሁዶች አለመቀበር ትልቅ ውርደት ነበር። ስለሆነም በመጨረሻው ዘመን መሪዎችና ሠራዊት በክብር አለመቀበራቸው እግዚአብሔር እንዴት ዝቅ እንደሚያደርጋቸው የሚያሳይ ተምሳሌት ነው።

2. እግዚአብሔር አዲሱን ዓለም ለማዘጋጀት አሮጌውን ያጠፋዋል (ኢሳ. 34:4)

ብዙውን ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ መጨረሻው ዘመን ሲናገር፣ ስለ ዐቢይ የዓለም ጥፋት መናገሩ ነው (ኢዩ. 2:30-31፤ ሕዝ. 32:7-8፤ ማቴ. 24:29፤ ራእ. 6:13-14 ተመልከት)። አንዳንድ ምሑራን ይህ ክፍል እንደ ምድር መንቀጥቀጥ በመሳሰሉት ነገሮች በምድር ላይ የሚደርሰውን ዐቢይ ውድመት በተምሳሌትነት እንደሚያመለክት ይናገራሉ። ዳሩ ግን ይህ ጭብጥ በብዙ ትንቢቶች ውስጥ ተደጋግሞ መጠቀሱ ክፍሉን ቃል በቃል መረዳት እንዳለብን የሚያመለክት ይመስላል። ይኸው ጥፋት ጠቅላላውን አጽናፈ-ዓለም የሚነካ ይሆናል። ኢሳይያስ በከዋክብትና በጥላኔቶች ላይ በሚሆነው ሁኔታ ላይ ያተኩራል። እነዚህም የአጽናፈ-ዓለሙ አካላት ናቸው። አንድ ሰው መጽሐፍን እንደሚጠቀልል እግዚአብሔርም አሮጌውን አጽናፈ-ዓለም ይጠቀልለዋል። ከዋክብት የበለስ ቅጠል እንደሚረግፍ ይረግፋሉ። በ2ኛ ጴጥሮስ 3:10 ጠቅላላው ዓለም በእግዚአብሔር ፍርድ ለእሳት እንደሚዳረግ ተገልጿል። ከዚያም የጋጢአት ነቁጥ የሌለበትን አዲስ ዓለም ይፈጥራል።

5ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከእነዚህ አራት የመጀመሪያ ቁጥሮች ስለ መጨረሻው ዘመን ባሕርያት ምን እንማራለን? ለ) እነዚህ ቁጥሮች ክርስቲያኖች ከአሁኑ ዓለም፣ ከሠራዊቱ፣ ከሀብቱና ከእሴቶቹ ጋር እንዳይተባበሩ ምን ሊያስተምሩአቸው ይገባል?

3. መጭው የኤዶም (ተምሳሌታዊ የእግዚአብሔር ጠላት) ውድመት (34:5-17)

ኢሳይያስ ብዙውን ጊዜ ተምሳሌታዊ አገላለጾችን እንደሚጠቀም ተመልክተናል። ለምሳሌ፣ ስለምትጠፋው ከተማ ትንቢት ተናግሮአል

(ምዕ. 24)። ምንም እንኳ ይህች ከተማ ኢየሩሳሌምን፣ ነነዌን ወይም ባቢሎንን ልታመለከት ብትችልም፤ በተምሳሌትነት የእግዚአብሔርና የሕዝቡ ተቃዋሚዎች የሆኑትን ከተሞችና አገሮች ሁሉ እንደምታመለከት ተገንዝበናል። በተመሳሳይ ሁኔታ ምንም እንኳ ኤዶምያስ የእግዚአብሔርን ፍርድ የሚቀበል የይሁዳ ታሪካዊ ጠላት ቢሆንም፤ በ34:1-3 እንደተገለጸው የዓለምን አገሮች ሁሉ ይወክላል።

ኤዶማውያን የያዕቆብ ወንድም የሆነው የዔሳው ትውልዶች በመሆናቸው ከአይሁዶች ጋር ዝምድና ነበራቸው። በኤዶምና በይሁዳ መካከል ጠላትነት የተጀመረው የይስሐቅ ልጆች በእናታቸው ማኅፀን ውስጥ እርስ በርሳቸው መጣላት በጀመሩ ጊዜ ነበር። ኤዶማውያንና አይሁዶች በታሪካቸው ሁሉ ጠላቶች ሆነው ኖረዋል። ይኸው የኤዶማውያንና የአይሁዶች ጠላትነት በብሔራዊ ደረጃ የተጀመረው በዘኁ-ልቁ 20:14-21 ነበር። በሳዎል፣ ሊረታቸው በቻለው በዳዊት፣ በሰሎሞንና ከዚያ በኋላ በነበሩት ዓመታት ሁሉ ጦርነቶች ሲካሄዱ ቆይተዋል። በኋላ ይሁዳ በባቢሎን በምትጠቃበት ወቅት ኤዶማውያን ይህንኑ ዕድል ተጠቅመው ይሁዳን ለመርታት ጣሩ [መዝ. (137):7፤ አብድዩ 10-14]። ብዙ ነቢያት በእነዚህ ወገኖች ላይ ስለሚደርሰው ፍርድ ትንቢት ተናግረዋል (ኤር. 49:7-22፤ አብድዩ፣ ሕዝ. 35:1-15)። ከይሁዳ መውደቅ በኋላ በነበሩት ብዙ መቶ ዓመታት የተለያዩ አገሮች ኤዶምን ወግተው አሸንፈዋል። ቀስ በቀስ ኤዶማውያን ተገድለው፣ በምርኮኛነት ተወስደው ወይም ከሌሎች ነገዶች ጋር ተጋብተው ስለጠፉ፣ በአዲስ ኪዳን ዘመን ኤዶማዊ የሚባል ሕዝብ አልተገኘም። እግዚአብሔር በእነዚህ ሰዎች ላይ የተናገረው ትንቢት ተፈጻሚነትን አገኘ።

ሀ. እግዚአብሔር በሰማያት ጠላቶቹን ያጠፋል። ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ጠላቶቹን ለማጥፋት ከሰማይ እንደሚወርድ ተዋጊ አድርጎ ሥሎታል። የእግዚአብሔር ጦርነት የሚጀመረው በሰማያት ነው። የምድራዊውን ጦርነት ምሳሌ በመጠቀም ኢሳይያስ በእግዚአብሔር ሰይፍ ላይ ትኩረት አድርጎአል። ሰይፉ በሰማያት የእግዚአብሔርን ጠላቶች ሁሉ ገድሎአል። (ማስታወሻ፡ ይህ የእግዚአብሔር ሰይፍ መጀመሪያ የታየው በዔድን ገነት ሲሆን (ዘፍጥ. 3:24)፣ በኋላም ጌዴዎን ከእግዚአብሔር ጠላቶች ጋር በተዋጋ ጊዜ ታይቶአል (መሳ. 7:20))። ከብሉይ ኪዳን ግንዛቤ አንጻር፣ ይህ እግዚአብሔር ከከፋት ጋር የሚያደርገው ውጊያ በሰማያት የእግዚአብሔር ሕዝብ ጠላቶች ከሆኑት የሚጀምር ይመስላል። ይህም ሰይጣንንና አጋንንቱን ሁሉ የሚያካትት ነው (ኤፌ. 6:11-12፤ ራእ. 12:7-9፤ 20:1-3፤ 7-10)።

ለ. እግዚአብሔር በምድር ያሉትን ጠላቶቹን ያጠፋል። ኢሳይያስ በኢየሱ ዘመን የነበረውን ልምምድ በመጠቀም ይህንኑ ጦርነት ገልጾአል። እግዚአብሔር ኢየሱ ኢያሪኮን እንዲያጠቃት ሲናገር፡ ሕይወት ያላቸውን ነገሮች፡ ሰዎችና እንስሳትን እንዲያጠፋ ገልጾለታል። የከተማዬቱ ለሙሉ ውድመት መጋለጥ ለእግዚአብሔር እንደሚቃጠል መሥዋዕት ተመልክቷል። ስቡ እጅግ በጣም አስፈላጊ የሆነበትን የብሉይ ኪዳን የመሥዋዕት አቀራረብ በመጠቀም፡ የሰዎችና የእንስሳት መሞት ለእግዚአብሔር ክብር እንደሚቀርብ የሚቃጠል መሥዋዕት ይሆናል (ኢሳ. 34:6-7)። የተጠቀሱት በሬዎች የጠንካራ መሪዎችን መውደም ሊያመለክቱ ይችላሉ። ኤዶማውያንም ሆኑ ሌሎች በእግዚአብሔር ላይ እያመፁ የሚኖሩ ሁሉ ሙሉ ለሙሉ ይደመሰሳሉ (ኢሳ. 34:5)። የአገሮች ፍርድ የእግዚአብሔርን ፍትሕ የሚያሟላ በመሆኑ፡ የሚያስከብረው ነው። (ባሕሩ የኤዶም ርእሰ-ከተማ ስትሆን፡ ከሙት ባሕር በስተደቡብ 35 ኪሎ ሜትሮች ርቃ ትገኛ ነበር።)

ሐ. እግዚአብሔር የምድርን ከተሞች ያጠፋል። እግዚአብሔር በከፋው ላይ እንዲፈርድ ፍትሕ ግድ ይለዋል። ለክርስቲያን፡ የእግዚአብሔር ፍትሕ ማለት ኃጢአታችንን በመስቀል በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ማኖሩ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ የኃጢአታችንን ቅጣት በመክፈል በእኛ ምትክ ሞቶአል። ነገር ግን የኢየሱስ ክርስቶስን መሥዋዕት የማይቀበሉ ሰዎች ቅጣቱን ይቀበላሉ። እግዚአብሔር «በቀል የእኔ ነው፤ እኔ እክፍላለሁ» ሲል ተናግሮአል [ዘዳ. 32:35፤ መዝ. (94):1]። ስለሆነም ለክርስቲያን በራሱ እጅ ከፋት የሚፈጽሙበትን ሰዎች መቅጣቱ ትክክል አይደለም (ሮሜ 12:19-21)። ከዚህ ይልቅ እግዚአብሔር በእኛ ፈንታ እስኪሠራ ድረስ መጠበቅ አለብን። እግዚአብሔር አንዳንድ ጊዜ በታሪክ ውስጥ የቤተ ክርስቲያኑን ጠላቶች ይቀጣል። ነገር ግን የመጨረሻው አንድ የበቀል ቀን ወደፊት ይመጣል። ይኸውም እግዚአብሔር በእርሱ ላይ ያመፁትንና የእርሱን ሕዝብ (በዚህ ስፍራ <ጽዮን> የተባሉትን) የጎዱትን ሁሉ የሚያጠፋበት ቀን ነው። እግዚአብሔር ከፋትን ለማጥፋት የተለያዩ መሣሪያዎችን እንደሚጠቀም ግንበኛ ተመልክቷል። ክፍሉ የሚያመለክተው ከፋ የሰው ልጅ የሠራቸውን ነገሮች በጥንቃቄ፡ በተለካና በተሟላ መንገድ መደምሰስ ነው (ኢሳ. 34:11)።

እግዚአብሔር በኤዶም የተመሰለውን የምድርን መጥፋት በተለያዩ ምሳሌዎች አሳይቶአል።

አንደኛ፡ የሚቃጠል ድኝና እሳት። ይህ ምሳሌ የተወሰደው ከሰዶምና ጎሞራ ውድመት ነው። በአብርሃም ዘመን እግዚአብሔር እነዚህን

ሁለት ከተሞች ለከፋታቸው እንዳጠፋቸው፤ ከፋት የነገሠባቸውን ከተሞች ሁሉ በመጨረሻው ዘመን ያወድማቸዋል።

ሁለተኛ፡ የባድማነት ምሳሌ። በአንድ ወቅት በሕዝብ የተሞሉና በእግዚአብሔር ላይ ዓመፅ ይፈጸምባቸው የነበሩት ከተሞች ሰው-አልባዎች ሆነው በዱር እንስሳት ይሞላሉ። ኢሳይያስ በፈራረሱት ከተሞች ውስጥ የሚኖሩትን አያሌ ጉጉቶችና እንስሳት ዘርዘሮአል። ይህም ጠቅላላው ሥልጣኔና የሰው ልጅ የሚመካባቸው ነገሮች እንደሚወድሙ ያሳያል።

ሦስተኛ፡ የከተሞቹ መሪዎች፤ ነገሥታት፤ መኳንንትና ልዑላን ሁሉ ይወድማሉ። መሪዎች ከሌሉ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር የሚዋጋ መንግሥት አይኖርም።

አራተኛ፡ በአንድ ወቅት ዕቡያን የሰው ልጆች በኖሩባቸው ከተሞች ውስጥ የባድማነትና የውድመት ተምሳሌት የሆኑት እሾሆች ይበቅላሉ። ሰዎች በለቀቁቸው ስፍራዎች እህል ስለማይዘራ አካባቢው በእሾህ ይወረራል። እንደዚሁም የሰው ልጅ ከተሞች ማንም ስለማይኖርባቸው ለእንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ ይጋለጣሉ።

እግዚአብሔር የኤዶምያስ ሰዎችና የዓለም ሕዝቦች በሙሉ ወደ እግዚአብሔር ቃል እንዲመለከቱ አሳስቦአቸዋል። ይህንን የሚያደርጉበት ምክንያት ቢኖር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጻፈውን ነገር በታሪክ ከተፈጸመው ጋር እንዲያስተያየት ነበር። የእግዚአብሔር ቃል አይዋሽም። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የሚገኙ ትንቢቶች መፈጸማቸው የእግዚአብሔርን ቃል እውነተኛነት የሚያረጋግጥ ነው። እግዚአብሔር ምድረ ከነዓንን ለእስራኤላውያን እንደሰጣቸው ሁሉ የኤዶምያስን ከተሞች ለሚወርሱት ወፎችና እንስሳትም ከፈራረሱት ከተሞች የሚያስፈልጋቸውን እንደሚያሟላላቸው ገልጾአል። (ይህ እያንዳንዳችን ትክክለኛ የሆነውንና ያልሆነውን ለመለየት ወደ እግዚአብሔር ቃል መመልከት እንዳለብን የሚያሳይ ነው። የነገሮችን ግንዛቤ ልንመሠርትበት የሚገባን ሙሉ እውነት የሚገኘው ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብቻ ነው። ሌሎች የእውነት ምንጮች ሁሉ የሚይዙት ከፊል እውነት ብቻ ነው።

ይህ ክፍል በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሚገኙት የድርብ ትንቢቶች ሌላው ምሳሌ ነው። በአንድ በኩል ኤዶምያስ የአይሁዶች የረዥም ጊዜያት ጠላት በመሆኑ እግዚአብሔር ለኤዶምያስ ስለ ጥፋቱ እየተናገረ ነበር። በ500 ዓ.ዓ. እና በኢየሱስ ክርስቶስ ልደት መካከል በነበረው ዘመን የኤዶምያስ ሰዎች ናባቲያንስ በሚባሉ አረቦች ከአገራቸው ተባርረዋል። የኤዶምያስ ሰዎች በጋብቻና በመሳሰሉት ሁኔታዎች ማንነታቸውን አጥተዋል። በአንድ ወቅት ዝነኛ የነበሩት

የኤዶምያስ ከተሞች የፈራረሱ ሲሆን፤ የክርስ ምድር ተመራማሪዎች ፍርስራሾቹን ይቆፍራሉ። አገር ጎብኝዎችም በአንድ ወቅት ታላቅ መንግሥት የነበረችውን ኤዶምያስን ይጎበኙአታል። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የሚገኙ ትንቢቶች ተፈጻሚነትን አግኝተዋል። አሁን ኢሳይያስ ትንቢቱን ከጻፈ ከሁለት ሺህ ሰባት መቶ ዓመታት በኋላ ፍጻሜውን ልንመለከት እንችላለን። ይህም የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ሁሉ እንደሚፈጸም በማስገንዘብ ሊያበረታታን ይገባል። በሌላ በኩል፤ የእግዚአብሔር ቃል አላስፈላጊ ወይም ኃይል-አልባ እንደሆነ በማሰብ እንዳንሳሳት ሊያስጠነቅቅን ይገባል።

ቀደም ሲል እንደተገለጸው፤ ኤዶምያስ አንድ ቀን የእግዚአብሔርን ፍርድ የሚቀበሉትንና የሚጠፉትን አገሮች ሁሉ በምሳሌነት የሚወክል ነው። እግዚአብሔር አሮጌይቱን ምድር ለእሳት ሲያዘጋጃትና አዲስ ሰማይና ምድር ሲመሠርት የዓለም ከተሞችና አገሮች ልክ እንደ ዔዶም ይወድማሉ።

6ኛ ጥያቄ፡- ከኢሳይያስ 34 ልንማር የምንችላቸውን መንፈሳዊ ትምህርቶች ዘርዝር።

ኢሳይያስ 35

ሁልጊዜም እግዚአብሔር የሚሠራው በዓላማ ነው። እግዚአብሔር ለስሙ ክብር የሚሆነውን የሚሠራ የሕንጻው ግንባታ የበላይ መሪ ነው። እግዚአብሔር አንድን ነገር ሊያፈርስ ቢችልም፤ ይህንን የሚያደርገው የተሻለ እና የተዋበ ነገር ለመሥራት ነው። እግዚአብሔር የምድርን አሕዛብና የኋላ ኋላም ምድርን ራስዋን ካፈራረሰ በኋላ እንዲሁ አይተዋትም፤ ይልቁንም ሁሉንም ነገር ከቀድሞው አስበልጦ ይሠራል። ኢሳይያስ ቀጥሎ የሚናገረው ስለዚሁ የዳግም ግንባታ፤ ማለትም እግዚአብሔር ለልጆቹ ስላዘጋጀው በረከት ነው።

7ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 35ን አንብብ። ሀ) ምድረ በዳውና ደረቁ ምድር ምን ይሆናል? ለ) በመከራ ጊዜ ወደ ኋላ ለመመለስ ለሚፈልጉ ሰዎች የተሰጠው ትእዛዝ ምንድን ነው? (ቁ. 3 እና 4) ሐ) የችግር ሕይወት የሚኖሩ ሰዎች ምን ያገኛሉ? መ) ምድር ምን ትሆናለች? ሠ) በዚያ የሚኖረው ምን ዓይነት መንገድ ነው? ምን ተብሎ ይጠራል? በመንገዱ የሚያልፉትና ማለፍ የማይችሉት እነማን ናቸው? ይህ ምን ማለት ነው? ረ) ወደ ጽዮን የሚመለሱ ሰዎች ምን ይመስላሉ? ሰ) የዚህን ምዕራፍ ትምህርት በአንድ ዓረፍተ ነገር ጠቅለል አድርገህ ጻፍ።

እግዚአብሔር በምድርና በክፉዎች ሁሉ ላይ ፍርዱን ካመጣ በኋላ፤ ምድርን የመገንባት ተግባሩን ይጀምራል። በአዳምና ሔዋን ኃጢአት ምክንያት ወደ ዓለም ያመጣው መርገም ይደመስሳል። እግዚአብሔር ለእርሱ ታማኞች ሆነው የቆዩትን ቅሬታዎች ይባርካል።

1. መርገሙ ሲነሣ ምድር ትለመልማለች (ኢ.ሳ. 35:1-2)

አዳምና ሔዋን ኃጢአትን በፈጸሙ ጊዜ እነርሱ ብቻ ሳይሆኑ ምድርም ተረግማለች። ከመርገሙ የተነሣ እጅህ በቅሎ የእርሻውን ሥራ የበለጠ አስቸጋሪ አድርጎታል (ዘፍ. 3:17-19 ተመልከት)። ከዚህም በላይ መርገሙ ሌሎች ብዙ ችግሮችን አስከትሏል። ከመርገም መረጃዎች አንዱ ምድረ በዳ ነው። ኢሳይያስ እግዚአብሔር በአዳምና ሔዋን ኃጢአት ያመጣውን መርገም በሚያነሣበት ጊዜ ምድረ በዳውና ደረቁ ምድር ምን እንደሚሆን ገልጾአል።

አብዛኛው የፍልስጥኤም ምድር በተለይም በኢየሩሳሌም አካባቢ ደረቅ ምድረ በዳ ነበር። በአካባቢው ለሚኖሩ አይሁዶች ሕይወት ቀላል አልነበረም። በመጨረሻው ዘመን የእግዚአብሔር በረከቶች ለምድር ሲመለሱ ምድር እግዚአብሔር መጀመሪያ ወደሠራት የዔድን ገነት ደረጃ ትመለሳለች። ፈጣሪ በእነዚህ ሁሉ ዓመታት ምድርን አስሮ የያዘውን መርገም ያስወግዳል። ምድረ በዳው ዳግም አብቦ በፍሬያማነት ይደምቃል። እጅግ ከመለወጡ የተነሣ በጥንቱ ዘመን የውበት ፍጻሜ የሚባሉትን ስፍራዎች ይመስላል። በቂ ዝናብና እህል እንዲሁም አረንጓዴ እንደነበረባቸው የሊባኖስ፥ የቀርሜሎስና የሳሮን አካባቢዎች ይመስላሉ። የእግዚአብሔር ክብር ወይም የጻድቁ መሢሕ መገኘት ምድርን ይሞላታል። ኢሳይያስ የተቤገሮችውን ምድር ደስታ ለማሳየት ሲል ተምሳሌታዊ አገላለጽ እየተጠቀመ እግዚአብሔር መጀመሪያ እንድትሆን ወደፈጠራት ደረጃ ስትደርስ ምድር ምን ያህል ደስ እንደምትሰኝ አስረድቶአል። «ደስ ይላቸዋል» የተባለላቸው ሰዎች ሳይሆኑ የተፈጠረችው ምድር ነች።)

8ኛ ጥያቄ፡- ሀ) መዝሙር 19:1-6 አንብብ። ይህ መዝሙር ምድር ምን እንደምታደርግ ይናገራል? ጸሐፊው ይህንን ሊል ምን ማለቱ ይመስልሃል? ለ) ሮሜ 8:18-22 አንብብ። ኢሳይያስ 35:1-2 ጳውሎስ የሚናገረውን ነገር ፍጻሜ የሚያሳየው እንዴት ነው?

2. ሕዝብ እግዚአብሔር ምድሪቱ እስክትባረክ ድረስ ጸንተው ይቆዩ ዘንድ የተሰጠ ማበረታቻ (ኢ.ሳ. 35:3-4)

ኢሳይያስ ስለ መጭው የከበረ የእግዚአብሔር መንግሥትና ስለ ምድር መለወጥ እየተናገረ ሳለ በኃዘን ዘመን መጪውን መንግሥት እየጠበቁ ለእግዚአብሔር በታማኝነት የሚኖሩትን ሰዎች ለማበረታታት ፈለገ። ለዚህም እጅግ ተግባሩ የሠራን ወይም ብዙ ርቀት የሮጠን ሰው ምሳሌ ተጠቅሞአል። ሰውነቱ ከመዛሉ እና ጉልበቶቹ ከመራዳቸው የተነሣ መቆም ይሳነዋል። ኢሳይያስ አይሁዶችን እንደዚያ ያደረጋቸው ምን እንደሆነ አይናገርም። ምናልባትም የነበሩበት ሁኔታ ሊሆን ይችላል። እንደ አሦራውያንና በጳላም እንደ ባቢሎናውያን የመሳሰሉ

የውጭ ጠላቶች ነበሩባቸው። ብዙ ሰዎች ይሞቱና ከዚያ የሚበልጡት በምርኮኛነት ይወሰዱ ነበር። እንደ እነዚህ ዓይነት ከባባድ ሁኔታዎች በሚያጋጥሙ ጊዜ ተስፋ መቁረጡ ቀላል ነው። በአገር ውስጥ ደግሞ በሚታዘዙት ላይ የሚያሳግጡ «ክፉዎች» እግዚአብሔርን ካለመታዘዛቸውም በላይ ጥቃትን ያደርሱ ነበር። ታማኝ አይሁዶች የብዙሃኑን ፈለግ ተከትለው ከእግዚአብሔር ለመመለስ ይፈተኑ ነበር። ይህንኑ የውስጥና የውጭ ውጥረት መቋቋሙ የሕዝቡን መንፈሳዊ ጉልበት በማዛል እጅ ወደ መስጠቱ አደረሳቸው። ስለሆነም አይሁዶች እጆቻቸውን ማለትም ለእግዚአብሔር የሚያካሂዱትን ተግባር፣ ጉልበታቸውን ማለትም የእግዚአብሔርን መንገድ የመከተል ቆራጥነታቸውን፣ ልባቸውን ማለትም እምነታቸውን ማበርታት ነበረባቸው።

ታማኝ የእግዚአብሔር ተከታዮችም ፈርተው ነበር። የአሦርና የባቢሎን ሠራዊት ስለሚመጡባቸው መጭው ጊዜ አስፈርቶአቸው ነበር። ለእምነታቸው ብቻቸውን በመቆማቸውም ፍርሃት ገብቶአቸዋል። ኢሳይያስ «በርቱ፣ አትፍሩ» ሲል እንዳዘዛቸው ከፍርሃት ነፃ የሚሆኑት እንዴት ነው? ኢሳይያስ በልበ ሙሉነት ይኖሩ ዘንድ በወደፊቱ ሕይወት ላይ ተስፋቸውን እንዲያሳርፉና አንድ ቀን ነገሮችን በሚለውጠው አምላክ ላይ ዓይኖቻቸውን እንዲያኖሩ አበረታቶአቸዋል። እግዚአብሔር ሊያጠፋቸው የሚችትን የውጭ ጠላቶቻቸውንና በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን እምነት እንዲጥሉ የሚያስገድዱባቸውን የውስጥ ጠላቶቻቸውን ያጠፋላቸዋል። እግዚአብሔር የሕዝቡን ጠላቶች የሚያጠፋበትንና ሕዝቡን የሚታደግበትን የበቀልና የመለኮታዊ ብድራት ቀን ቀጥሮአል። ይህ የፍርድ ቀን በኢሳይያስ 34 ተገልጿል።

ምንም እንኳ እግዚአብሔር ሕዝቡን ከውጥረት የሚታደግባቸው ጊዜያት ቢኖሩም፣ የሕዝብ እግዚአብሔር ተለምዶአዊ ሕይወት እነዚህም ወንጌሉንና ሕዝብ እግዚአብሔርን የሚቃወሙ ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች ናቸው። ክርስቲያኖች ነን እያሉ ከእግዚአብሔር መንገድ ጋር በማይጣጣም ሁኔታ የሚኖሩ የውስጥ ጠላቶችም አሉ። እነዚህም ሕይወቱን ለእግዚአብሔር ክብር ለመኖር በሚፈልገው ክርስቲያን ላይ ውጥረትን ያስከትላሉ። ስለሆነም ክርስቲያኖች በእነዚህ የውጥረት ጊዜያት በእምነታቸው ሊጠነክሩና በመንፈሳዊ ጉልበታቸውና ልባቸው ሊበረቱ ከፈለጉ ዓይኖቻቸውን በወደፊት ደስታ ላይ መትከል ይኖርባቸዋል። እግዚአብሔር በጠላቶቻቸው ላይ የሚያወርደውን ፍርድና ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመለስበት ጊዜ ታምነውት ለኖሩት ሁሉ የሚያመጣውን በረከት ሊያስታውሱ ይገባል።

9ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ውጥረት የሚፈጥሩብህንና በእግዚአብሔር ላይ ያለህን እምነት እንድትተው የሚገፋፋህን ነገሮች ዘርዝር። ለ) ዓይኖችህን በእግዚአብሔር የፍርድ ቀንና በረከት ላይ ብታኖር፤ ይህ በእምነትህ እንድትጸና እንዴት ይረዳሃል?

3. እግዚአብሔር ቁሳዊና አካላዊ ጉዳት ያለባቸውን ሰዎችና ምድራቸውን ይፈውሳል (ኢሳ. 35:5-7)

ኢሳይያስ ታምነው የኖሩት ሰዎች በቀውጢው ጊዜ ተስፋ ሳይቆርጡ በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን እምነት እንዲጠብቁ ካበረታታቸው በኋላ፤ መሢሔ በሚነግሥበት ጊዜ የሚመጡትን በረከቶች ዘረዘረ። ኢሳይያስ በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር እንዴት የሕዝቡን አካላዊና መንፈሳዊ ችግሮች እንደሚያስወግድ በመግለጽ ጀመረ። ኢሳይያስ ስለ ዕውሮች፣ ደንቆሮዎች፣ ሽባዎችና ድዳዎች የሚናገረውን አሳብ በሁለት መንገዶች ልንረዳ ይገባል። በመጀመሪያ ደረጃ፤ ይህ የሰው ልጆችን አካላዊ ችግሮች የሚገልጽ ሊሆን ይችላል። ከመሢሔ መምጣት ምልክቶች አንዱ የሰዎች አካላዊ ጉዳቶች ወደ ሙሉ ጤንነት መመለሳቸው ነው። በዚያን ጊዜ ዕውሮች ያያሉ፤ አንካሶችም ይሄዳሉ። ደንቆሮዎችም ይሰማሉ፤ መጥምቁ ዮሐንስ መሢሕ ስለመሆኑ ለማወቅ መልእክተኞችን በላከ ጊዜ ኢየሱስ እነዚህን ነበር ለመሢሕነቱ ማረጋገጫ አድርጎ የገለጸቸው (ሉቃስ 7:19-23)። ይህ በተለይ መሢሔ አሠቃቂ ነገሮችን በሚያስወግድበት በመጨረሻው ዘመን የሚከሰት ይሆናል። ሁለተኛ፤ እነዚህ መንፈሳዊ ችግሮችን ሊያመለክቱ ይችላሉ። በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ የእግዚአብሔር ሕዝብ ሊያዩና ሊሰሙ እንደማይችሉና በዚህም ምክንያት እግዚአብሔርን በሚያስከብር መንገድ እንደማይኖሩ በተደጋጋሚ ተገልጿል። ስለሆነም መሢሔ በሚመጣበት ጊዜ መንፈሳዊ ዕውርነታቸው ተወግዶ መንፈሳዊ እውነቶችን እንደሚገነዘቡና ለመሢሔ ከልባቸው እንደሚታዘዙ እንመለከታለን።

ኢሳይያስ ከምድር ላይ መርገም በሚነሣበት ጊዜ ስለሚከሰተው ሌላ ለውጥም ገልጾልን። አብዛኛው የፍልስጥኤም ምድር እህል የማያበቅል ደረቅ አሸዋ ነው። ይኸው ደረቅ ምድር ምድርን በሚያጠጡ ጅረቶች እንደሚሞላ ገልጾልን። የቀበሮ መኖሪያ የነበረው ስፍራ ለምለም እና አረንጓዴ ይሆናል። እነዚህ ሁሉ ምስል ከሳች ዘይቤዎች የቀረቡት በመጨረሻው ዘመን ነገሮች ሁሉ መሠረታዊ ለውጥ በማካሄድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ወዳቀደው ደረጃ እንደሚደርሱ ለመግለጽ ነው።

4. እግዚአብሔር የእርሱ ሕዝቡ የሚሄዱበትን መንገድ ያዘጋጃል (ኢሳ. 35:8-10)

ኢሳይያስ በመጨረሻው ዘመን የሚኖረውን የእግዚአብሔር መንግሥት በረከት ለመግለጽ ሌላም ምሳሌ ተጠቅሞአል። «የተቀደሰ መንገድ» ስለሚባል ጎዳና ይናገራል። በተራሮች ላይ በጠባብ መንገድ ከመጓዝ ይልቅ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ሰፊ ጎዳናን ያዘጋጃል። መንገድ የበረከትና የምቹ ሕይወት ተምሳሌት ነው። (በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ ስለ መንገድ የሚናገሩትን ክፍሎች ከ11፡16፤ 19፡23፤ 35፡8፤ 40፡3 ተመልከት።) ኢሳይያስ መንገዱ ከአሕዛብ ታላቁ ንጉሥ ወደሚኖርባት ወደ ጽዮን እንደሚመጣ አድርጎ ገልጾአል። መንገዱ በጣም አስፈላጊ በመሆኑ ኢሳይያስ እንደሚከተለው ይገልጻል።

ሀ. የተቀደሰ መንገድ ተብሎ ተጠርቷል። ኢሳይያስ እግዚአብሔርን በተመለከተ ጊዜ በቅድስናው ስለተደነቀ ብዙውን ጊዜ «የእስራኤል ቅዱስ» ሲል ይጠራዋል። ኢሳይያስ ትኩረት የሰጠበት የመጨረሻው ዘመን ባህርይ «ቅድስና» ነው። ይህ መንገድ የሚያገለግለው የዓለምን ኃጢአት ኮንነው ሕይወታቸውን ለእግዚአብሔር ቃል ላስገዙት ቅዱሳን ብቻ ነበር። አንዳንድ ምሑራን ኢሳይያስ እዚህ ላይ የሚናገረው በጥንቱ ዘመን ሰዎች ወደ አምልኮ ቤተ መቅደሶች ለመሄድ የሚሠሩዋቸውን ጥንታዊ መንገዶች መነሻ በማድረግ እንደሆነ ያስባሉ። ልዩው መንገድ የሚያገለግለው ወደ አምልኮተ እግዚአብሔር ለመሄድ እንጂ ለተራ ጉዞ አልነበረም። እንደዚህም መንገዱ የሚያደርሰው ወደ ኢየሩሳሌምና ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ በመሆኑ፤ ከኃጢአታቸው የነጹ ሕዝብ እግዚአብሔር እግዚአብሔርን ለማምለክ የሚሄዱበትን መንገድ የሚያመለክት ይመስላል።

ለ. ንጹሐን ያልሆኑ አያልፉበትም። ንጹሕ ያልሆኑ ሰዎች የብሉይ ኪዳን ሕግጋት ሰዎች እንዴት በቅድስና መኖር እንዳለባቸው የሚናገረውን ቃል ያልታዘዙ ናቸው። ዛሬ የምንኖረው ንጹሕና ንጹሕ ስላልሆነ አካሄድ በምንማርበት በብሉይ ኪዳን ዘመን አለመሆኑ ግልጽ ነው። ይሁንና፤ እነዚህ የብሉይ ኪዳን ሕግጋት በመንፈሳዊ ሕይወታችን በንጽሕና ኑሮ የምንኖርበትን መንገድ ያሳዩናል። እያወቁ የእግዚአብሔርን መንገድ የማይከተሉ ሰዎች ሞኝ ኃጢአተኞች ናቸው። ሞኞች የሆኑትም ዘላለማዊ እሴቶችን ሳይሆን የዚህን ዓለም ነገሮች ብቻ የሚመለከቱ እና በዚያም መሠረት የሚኖሩ በመሆናቸው ነው። ስለሆነም ንስሐ ገብቶ የእግዚአብሔርን ፈቃድ እየተከተለ መኖር ያልጀመረ ሰው በእግዚአብሔር መንገድ ወደ ዘላለማዊ መንግሥት ሊጓዝ አይችልም። ይህ በጽድቅ ለሚሄዱ ሰዎች ብቻ የተዘጋጀ መንገድ ነው።

ሐ. አንበሳ አይኖርበትም፤ ነጣቂ አውሬ አይወጣበትም። ከኢየሩሳሌም በስተ ደቡብ የሚገኙ መንገዶች አናብስትና የተለያዩ

ነጣቂ አራዊት የሚገኙባቸው ከመሆናቸው የተነሣ አደገኛ እንደሆኑ ይነገራል። ምናልባትም ኢሳይያስ በዚያን ጊዜ ምድር እንደምትለወጥ በሌላ መንገድ እያመለከተ ይሆናል። ከዚያ በኋላ የዱር አራዊት ከሰው ልጆች ጋር አይጣሉም። ከሁሉም በላይ ግን እነዚህ የዱር አራዊት በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ የሚደርሰውን ማንኛውንም አደጋ የሚያመለክቱ ይመስላል። አደጋው የዱር አራዊት የሚያስከትሉት ሊሆን ቢችልም፣ ተምሳሌታዊ የዱር አራዊትንም የሚገልጽ ሊሆን ይችላል። ይኸውም ሕዝብ እግዚአብሔርን ባለማቋረጥ የሚወጉ አገሮችን ሠራዊት የሚያሳይ ነው። የሕዝብ እግዚአብሔር ጠላቶች ሁሉ ይሸነፉና በጎዳናዎች ላይ የእግዚአብሔርን ሕዝብ አያጠቁም! የጽዮንንም ከተማ ለመውጋት ወደ ከተማዬ ተይዘው።

መ. በመንገዱ ላይ የሚሄዱት እግዚአብሔር ያዳናቸውና የተቤገሯቸው ናቸው። ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመሄድ በሚያስችለው መንገድ ላይ ለመጓዝ የሚያስችል ብቃት ያላቸውን ሰዎች ለመግለጽ ኢሳይያስ ሁለት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቃላትን ተጠቅሞአል። እነዚህ ሰዎች ፍጹምና ምንም ስሕተት ያልፈጸሙ አይደሉም። እንደዚያም ቢሆን ማንም ሰው ለዚህ መንገድ ብቁ አይሆንም ነበር። ነገር ግን ሁለት ነገሮች በሕይወታቸው ውስጥ አልፈዋል። እግዚአብሔር አድናቀዋል። በዕብራይስጥ ቋንቋ ይህ ቃል ከሚያስር ማንኛውም ነገር ነፃ መውጣትን ያመለክታል። ይህም ከባርነት፣ ከፖለቲካ እስራት ወይም ከኃጢአት እስራት ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር በመንገዱ ላይ የሚሄዱትን ሰዎች ከማረካቸው ነገር ሁሉ አድናቀዋል። ይህ ኃጢአትን ሊያመለክት ቢችልም፣ እስራኤላውያን እንደ ባቢሎን በመሳሰሉት አሕዛብ አገሮች ከመገዛት ነፃ መውጣታቸውን ሊያካትት ይችላል። መቤገሹት የሚለው ቃል ነፃ ለማውጣት የሚከፈለውን ዋጋ ያመለክታል። ነፃ የሚወጣው ሰው ባሪያ ከነበረ ይህ ዋጋ ገንዘብ መክፈልን ሊጨምር ይችላል። ለእግዚአብሔር ሕዝብ ግን ዋጋው የእግዚአብሔር ሕዝብ ከኃጢአት ባርነት ይወጡ ዘንድ እግዚአብሔር አብ ልጁ እግዚአብሔር ወልድን ለመተኪያነት ሞት አሳልፎ መስጠቱ ነው።

ሠ. መንገዱ ወደ ጽዮን ተራራ ይመራል። በብሉይ ኪዳን የጽዮን ተራራ ወይም ኢየሩሳሌም የአምልኮ ማዕከልና የእግዚአብሔር ሕዝብ ቤት ነበረች። እግዚአብሔር በዚያ ስለሚኖርና ለሕዝቡም ከዚያ በረከትን ስለሚያመጣላቸው፣ የሕዝቡ ተስፋዎችና ሕልሞች ጽዮንን ያማክሉ ነበር። ይህ ግን ከወደፊት ሁኔታ ጋር እንዴት ይዛመዳል? ሦስት አመለካከቶች አሉ። በመጀመሪያ፣ ጽዮን የኢየሩሳሌምን ከተማ ልታመለከት ትችላለች። አንዳንድ ምሑራን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር በሚመለስበት ጊዜ ዙፋኑን በኢየሩሳሌም አድርጎ ዓለምን

እንደሚገዛ ያስባሉ። በዚህ ጊዜ ኢየሩሳሌም እንደገና የዓለም እምብርት ትሆናለች። ኢየሱስ ክርስቶስም ከዚያ ሆኖ በረከቱን ወደ ምድር ሁሉ ያዳርሳል። ይህ የቅድመ-ጊህ-ዓመታውያን አመለካከት ነው። ሁለተኛ፡ ጽዮን አጽናፍ-አቀፋዊቷን ቤተ ክርስቲያን ልታመለክት ትችላለች። እግዚአብሔር ከእንግዲህ የሚሠራው እንደ አይሁዶች ካለ ከአንድ ሕዝብ ጋር ብቻ ሳይሆን ከዓለም ሕዝብ ጋር በእኩል ደረጃ ይሆናል። ከእንግዲህ እንደ ብሉይ ኪዳን ዘመን በሕንጻ ወይም በቤተ መቅደስ ውስጥ አይኖርም። ይልቁንም የአማኞች ልብና ለአምልኮ የሚሰበሰበው ሕዝቡ ቤተ መቅደስ ይሆንለታል። በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምኑ ሰዎች መንፈሳዊ ጽዮን ማለትም ቤተ ክርስቲያን ናቸው። የድኅረ-ጊህ-ዓመታት አመለካከት ያላቸው ሰዎች ይህን አመለካከት ያራምዳሉ። ሦስተኛ፡ ጽዮን የመንግሥተ ሰማይ ተምሳሌት ነች። ምድራዊቷ ኢየሩሳሌም ሰማያዊቷን ኢየሩሳሌም በተምሳሌትነት እንደምታመለክት ከዕብራውያን መልእክትና ከዮሐንስ ራእይ እንመለከታለን (ዕብ. 12:18-24፤ ራእ. 21:1-22:6)። ሰማያዊቷ ጽዮን የእግዚአብሔር ሕዝብ ዘላለማዊ የመኖሪያ ስፍራ የሆነችው ዘላለማዊቷ ኢየሩሳሌም ነች። ለእግዚአብሔር ሕዝብ የተገቡት የተስፋ ቃሎች ሙሉ ለሙሉ የሚፈጸሙት እዚያ ብቻ ነው። አልቦ-ጊህ-ዓመታውያን እንዲህ ዓይነት ማብራሪያ ያቀርባሉ።

ረ. በጽዮን የሚኖሩ ሕዝብ እግዚአብሔር በሕይወታቸው ፍጹም ዘላለማዊ ደስታ ይኖራቸዋል። ኢሳይያስ ይህንን የጻፈው ከኃዘን ሥረ-መሠረት በመነሣት ነው። ብዙ የእግዚአብሔር ሰዎች በክፉ ሰዎችና መንግሥታት አገዛዝ የኃዘን ሕይወት ይገፉ ነበር። መበለቶችና እንለማውታን መሬታቸውንና መኖሪያቸውን አጥተው ነበር። ሰዎች ልጆቻቸው ለባርነት ሲወሰዱ ተመልክተዋል። አሦርና በኋላም ባቢሎን ከተማቸውን ሲያፈርሱ፣ ወጣቶቻቸውን ሲገድሉና ሰዎች ወደ ምርኮ ሲልኩ እየተመለከቱ በኃዘን ይሠቃዩ ነበር። ኢዮብ እንዳለው፡ «የአሞራ ግልገሎች... እየበረሩ ከፍ እንዲሉ፣ ሰው እንዲሁ ለመከራ ተወልዶአል» (5:7)።

መጭው የእግዚአብሔር መንግሥት ግን እንዲህ አይሆንም። የሰዎችን አመለካከት ጠቅለል አድርጎ የሚገልጽ ሁኔታ ቢኖር ደስታ ይሆናል። ነፋስ እንደ ነፈሰበት ሁሉ የቀደመው ትካዜና ኃዘናቸው ያልፋል። ጃንጥላ ያልያዘና መጠለያ ያጣውን ሰው ኃይለኛ ዝናና እንደሚያርሰው ሁሉ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ደስታ በላያቸው ላይ ይፈስስባቸዋል። የቀደመው ኃዘን ከእንግዲህ ሊደርስባቸው ስለማይችል ያ ደስታ ዘላለማዊነት ይኖረዋል። ከእንግዲህ ኃዘን የገጠመኛቸው አካል አይሆንም። ያ ደስታ በሕይወታቸው እጅግ አስፈላጊ በረከት

እንደሚሆን «አከሊል» ይሆንላቸዋል። ደስታቸውንም የሰርግ ቤትን ዝግሬ በሚመስል ሁኔታ ይገልጹታል።

አንዳንድ ምሑራን ይህ መንገድ አይሁዳውያን ከባቢሎን ምርኮ በሚመለሱበት ጊዜ የተሰማቸውን ደስታ የሚገልጽ እንደሆነ ይናገራሉ። ይህ በከፊል ኢሳይያስ የሚያስበው ጉዳይ ሊሆን ይችላል። አይሁዳውያን በሜዶናውያን ነፃ ወጥተው ወደ አገራቸው ሲመለሱ በደስታ ተጥለቅልቀዋል። ይህ ደስታ ግን ጊዜያዊ ብቻ ነበር። የኢየሩሳሌም ከተማ ቤተ መቅድስዋ ፈርሶና የፖለቲካ ነጻነቷን አጥታ በአሳዛኝ ሁኔታ ውስጥ ነበረች። ስለሆነም ደስታቸው ከፊልና ጊዜያዊ ብቻ ነበር። ይሁንና፣ በመጨረሻው ዘመን መሢሐ ሲመለስና የዓለም ከፋት ሁሉ ሲወገድ የእግዚአብሔር ሕዝብ ደስታ ወሰን አይኖረውም።

እንደ ክርስቲያኖች፣ መቆዘምና ኃዘን በበረከተበት ዘመን ውስጥ እንኖራለን። የእግዚአብሔር ሕዝብ ስለሆንንና መንፈስ ቅዱስ በውስጣችን ከመኖሩ የተነሣ የተሰጠን የልብ ደስታ እንደሚሰማን ቢታወቅም፣ በኃጢአትና በኃጢአት ውጤቶች በተሞላች ዓለም ውስጥ ከመኖራችን የተነሣ ማዘናችን የማይቀር ነው (ዮሐ. 16:33)። አንድ ቀን ግን ፍጹም ደስታ የነገሠበት ዓለም ይመጣል። ስለሆነም ዓይኖቻችንን በዚያው ቀን ላይ ልንተክል ይገባል። አዳኞችንን ኢየሱስን በምንመለከትበት ጊዜ ከኃጢአት ባሕርያችን ወይም በዚህ ዓለም የኃጢአት ፍሬዎች መሠቃየታችን ያከትማል። የጨቆኑን ኃይላት ሁሉ ስለሚወገዱ ለመጀመሪያ ጊዜ ባልተከለከለ አምልኮ ደስታችንን እንገልጻለን። እንዲያውም ኢሳይያስ ኃዘን እንደሚሸሽና ዳግም እንደማይመለስ አድርጎ ገልጾአል። ከልባችን ውስጥ እንደሚገኝ ታላቅ የውኃ ምንጭ ደስታ መፍሰሱን ይቀጥላል።

10ኛ ጥያቄ፡- በዘመን መጨረሻ ገደብ-የለሽ ደስታ ይኖረን ዘንድ በሰው ላይ የሚከሰቱትን ለውጦች ዘርዝር።

ሁለተኛ ቀን ኢሳይያስ 36-37

ተመስገን የትንቢት ስጦታ እንዳለው የሚያምን ክርስቲያን ወንድም ነው። እግዚአብሔር አንዳንድ ነገሮች በፍጥነት እንደሚፈጸሙ የገለጸለት መሆኑን ይናገራል። አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ስለ ሰዎች እንደሰጠው የሚያምናቸውን ሕልሞች ያያል። አንድ ቀን እርሱ በሚያመልከባት ቤተ ክርስቲያን ወደሚገኙ ሁለት ወጣቶች ዘንድ ሄዶ፣ «በአንድ ጊዜ ውስጥ እንደምትጋቡ እግዚአብሔር ነግሮኛል» ይላቸዋል። ችግሩ ሁለቱም የየራሳቸው እጮኛ ነበራቸው። ምን ያድርጉ? ይህ እውን የእግዚአብሔር ፈቃድ ነበር? አንድ ቀን ተመስገን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ብድግ ብሎ በመቆም፣ «እግዚአብሔር አንድ ነገር እንዳካፍላችሁ ይፈልጋል። በአንድ ዓመት

ውስጥ መንፈስ ቅዱስ ይህችን ቤተ ክርስቲያን ይጎበኛትና ሃምሳ ቁልፍ የመንግሥት ባለሥልጣናት መጥተው ክርስቶስን ይቀበላሉ» ሲል ተናገረ።

11ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የተመሰገን ቤተ ክርስቲያን መሪ ብትሆን ተመሰገን የሚናገረው የእግዚአብሔርን ቃል ይሁን አይሁን እንዴት ታውቃለህ? የሚናገረው የእግዚአብሔርን ቃል ካልሆነ የማንን ነው? ለ) ስለ ትንቢት 1ኛ ተሰሎንቄ 5:19-22 እና 1ኛ ዮሐንስ 4:1-4 ምን ይላሉ? ሐ) ዘጸግም 13:1-11 እና 18:15-22 ተመልከት። እነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች፡ አንድ የቤተ ክርስቲያን መሪ አንድ መልእክት ከእግዚአብሔር መሆን አለመሆኑን ለመለየት እንዲችል ምን መመሪያዎችን ይሰጣሉ።

ከእግዚአብሔር ዘንድ ቃል ተቀብያለሁ የሚል ሁሉ እውነትን የሚናገር እንዳልሆነ መረዳቱ ተገቢ ነው። አንዳንድ ጊዜ ትንቢት ሰዎች እግዚአብሔር ነግሮኛል ብለው በተሳሳተ መንገድ የሚያስቡት ሊሆን ይችላል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ሰይጣን ለሰውዬው እግዚአብሔር አንድ ነገር እንደነገረው እንዲያምን ተጽዕኖ ሊያሳድርበት ይችላል። ከእግዚአብሔር ዘንድ መልእክት አግኝቻለሁ ብሎ መናገሩ ከባድ ነገር እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያስረዳል። ከእግዚአብሔር ያልሆነን ነገር ነው ከማለት የከፋ ድርጊት የለም። እንዲያውም በብሉይ ኪዳን አንድ ሰው ከእግዚአብሔር ዘንድ መልእክት ተቀብያለሁ ቢልና የተናገረው ነገር ሳይፈጸም ቢቀር ሕዝቡ ተሰብስበው እስከ ሞት ይወግሩት ነበር። እግዚአብሔር ሳይናገር በእኔ በኩል ተናግሮአል በሚል ሰው ላይ እግዚአብሔር የሚወስደው የጠነከረ እርምጃ እንዲህ ዓይነት ነበር።

አንድ ሰው በትክክል የእግዚአብሔርን ቃል መናገር አለመናገሩን ለማወቅ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሊጠቀሙባቸው የሚችሉ ብዙ ፈተናዎች አሉ። ከእነዚህም መካከል አንደኛው የባሕርይ ፈተና የሚባለው ነው። ከእግዚአብሔር ዘንድ መልእክት ተቀብያለሁ የሚለው ሰውዬ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በግልጽ የተቀመጠውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ የማይከተል ከሆነ፤ ለእንዲህ ዓይነቱ ሰው እግዚአብሔር መልእክቱን እንደማይሰጥ ግልጽ ነው። ሌላው የመስማማት ፈተና ነው። መቶ በመቶ የምንተማመነው በእስትንፋሱ እግዚአብሔር ተጽፎ ባለቀው መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነው። ስለሆነም አንድ ሰው የሚናገረው ቃል ከእግዚአብሔር ቃል ትምህርቶች ጋር መስማማት አለበት። እግዚአብሔር ከራሱ ጋር ሊቃረን ስለማይችል፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተቀመጠው ቃሉ በሰውዬው በኩል ከሚናገረው ጋር መስማማት አለበት። ለዚህ ነው የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌ የእግዚአብሔርን ቃል ማወቅ የሚኖርበት። ይህም ትክክለኛውን ትክክል ካልሆነው ለይቶ እንዲያውቅ ይረዳዋል። ሌላውና

የመልእክቱን ከእግዚአብሔር ዘንድ መምጣት ወይም አለመምጣት የሚወስነው ዋነኛ መለኪያ የተባለው መልእክቱ መፈጸሙ ነው። እግዚአብሔር ያለፈውን የሚያውቀውን ያህል የወደፊቱንም ስለሚያውቅ፣ የተነገረው ሁሉ ከፍጻሜ መድረስ አለበት። ሰውዬው የተናገረው ነገር በተባለው ጊዜ መቶ በመቶ ካልተፈጸመ ከእግዚአብሔር ዘንድ አለመምጣቱ ግልጽ ነው። ለሁለቱ ግለሰቦችና ለቤተ ክርስቲያን የተነገራቸው ሁለት ትንቢቶች ካልተፈጸሙ የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች ተመስገን የተናገረው ከእግዚአብሔር እንዳልሆነ እርግጠኞች መሆን ይችላሉ። እንዲህ ዓይነቱ ሰው ከፍተኛ የቤተ ክርስቲያን የቅጣት እርምጃ ሊወሰድበትና ዳግም እንዳይናገር ሊከለከል ይገባል።

ኢሳይያስ በመጀመሪያዎቹ 35 ምዕራፎች ብዙ ትንቢቶችን ተናግሮ አልፎ በዙዎቹ ትንቢቶች ወደፊት ራቅ ካለ ጊዜ ጋር የሚዛመዱ በመሆናቸው በዘመኑ የነበሩት ሰዎች እነዚያን ትንቢቶች ተጠቅመው ኢሳይያስ የእግዚአብሔር ነቢይ መሆን አለመሆኑን ለመበየን አይችሉም ነበር። ይሁንና፣ አንዳንዶቹ ትንቢቶቹ ኢሳይያስ ከተነበያቸው ከጥቂት ዓመታት በኋላ ተፈጽመዋል። ትንቢተ ኢሳይያስ 36-37 ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን ቃል እንደሚናገር ያረጋግጣል። ለብዙ ዓመታት አሦራውያን ኢየሩሳሌምን እንደሚያጠቁና ዳሩ ግን እንደማያሸንፉ ተናግሮ ነበር። የትንቢተ ኢሳይያስ የመጀመሪያ ክፍል መደምደሚያዎች በሆኑት በ36-37 ትንቢያዎቹ እንደተፈጸሙ እንመለከታለን።

12ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 36-37 አንብብ። (ሀ) በመጀመሪያዎቹ 35 ምዕራፎች ውስጥ ስለ አሦር ያጠናናቸውን ትንቢቶች ዘርዝር። በምዕራፍ 36-37 እግዚአብሔር ኢሳይያስ የተናገራቸውን ትንቢቶች እንደፈጸመ የተመለከተው እንዴት ነው? (ለ) በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ የአሦር ትዕቢት የተመለከተው እንዴት ነው? (ሐ) የይሁዳ ሦስት የእርዳታ ምንጮች ምን ምን እንደሆኑና የአሦር ጄኔራል የእነዚህን ምንጮች ከንቱነት በመግለጽ እንዴት እንደሚያጣጥላቸው ግልጽ። (መ) አሦር በሕያው አምላክ ላይ የተሳለቀው እንዴት ነበር? (ሠ) ኢሳይያስ እንደ ነቢይ በንጉሥ ሕዝቅያስ ፊት የተጫወታቸው ሚናዎች ምንድን ናቸው? (ረ) እግዚአብሔር ጸሎቱን ከመመለሱ በፊት ሕዝቅያስን ዝቅ ያደረገው እንዴት ነበር? ይህ ለትንቢት ምላሽ የሚሆነው እንዴት ነው? (ሰ) ኢሳይያስ ስለ አሦር ምን ትንቢት ተናገረ? ይህ ቀደም ሲል የተናገራቸው ትንቢቶች ከለሳ የሚሆነው እንዴት ነው? (ሸ) 2ኛ ነገሥት 18:13-37 እና 2ኛ ዜና 32:9-19 አንብብና ተጨማሪ መረጃዎችን ለይተህ አመልከት። (ቀ) ከእነዚህ የትንቢተ ኢሳይያስ ምዕራፎች የምናገኛቸው መንፈሳዊ ትምህርቶች ምንድን ናቸው?

ቀደም ሲል ትንቢተ ኢሳይያስ በሦስት ክፍል መከፈሉን ተመልከተናል። ወጥ በእንጀራ ውስጥ ገብቶ እንደሚጠቀለል ኢሳይያስ

36-39 በሁለት ዐበይት የትንቢት ክፍሎች መካከል ገብቶአል። ሁለቱ የትንቢተ ኢሳይያስ ክፍሎች በአብዛኛው በግጥም መልክ የተጻፉ ሲሆን፤ እነዚህኞቹ ግን በአብዛኛው በስድ ንባብ ተገልጸዋል። በመጀመሪያ እይታ እነዚህ ክፍሎች ከትንቢተ ኢሳይያስ ጋር የማይስማሙ ሊመስል ይችላል። ነገር ግን ኢሳይያስ ለማስተማር ከሚፈልገው አሳብ ፍሰትና መጽሐፉን ካዋቀረበት ሁኔታ አንጻር የመጽሐፉ ወሳኝ ክፍሎች ናቸው። ምዕራፍ 36-37 የትንቢተ ኢሳይያስ የመጀመሪያው ክፍል መደምደሚያዎች ናቸው። «እግዚአብሔር የመቅጫ በትሮቹ የሆኑትን አሦራውያን በመላክ እንደሚቀጣን ተንብዬ ነበር። እነሆ፤ አሦራውያን መጥተውብናል። ከከተማዬ ቀርሮ ላይ የቆሙ ሲሆን፤ የሚያሸንፉን ይመስላል። ነገር ግን እግዚአብሔር ያጠፋቸዋል ማለቴንም አትዘንጉ። እግዚአብሔር አንድ መቶ ሰማኒያ አምስት ሺህ ሰዎችን እንዴት እንዳጠፋ ተመልከቱ። አሁን እኔ የምለው ከእግዚአብሔር አፍ የወጣ መሆኑን ታምናላችሁ? አሁን ትሰሙኛላችሁ? ሌሎቹ ትንቢቶቹ እንዳይፈጸሙ ንስሐ ትገባላችሁ? ይህ እግዚአብሔር የዓለምን ሕዝብና በእኛ ላይ የሚኖራቸውን ሚና በሉዓላዊነቱ እንደሚቆጣጠር ያረጋግጣል» የሚል ነበር ኢሳይያስ በዚህ ስፍራ የሚያቀርበው ሙግት።

ሁለተኛው ግማሽ ታሪካዊ ጣልቃ-ገብ ሁኔታ በኢሳይያስ ዘመን እምብዛም ብዙ ሕዝብ ካልነበሩት ባቢሎናውያን ጋር ያስተዋውቀናል። ማንም ሰው ቀጣዮቹ የዓለም ኃያላን እንደሚሆኑ አልገመተም ነበር። እግዚአብሔር ግን ይህንኑ እውነት ያውቅ ነበር። ኢሳይያስ ከእግዚአብሔር ዘንድ ሰምቶ ባቢሎናውያን አይሁዶችን ወደ ምርኮ እንደሚወስዱ ተናግሮአል። ሕዝቅያስ ለባቢሎናውያን ልዑካን መዝገቡን ሁሉ ባሳየ ጊዜ ኢሳይያስ አንድ ቀን የባቢሎን ሠራዊት እንደሚመጣና ኢየሩሳሌምን እንደሚያጠፋት ተንብዮአል። ኢሳይያስ የትንቢቱ የመጨረሻ ክፍል በሆነው በምዕራፍ 40-66 የባቢሎን ምርኮ እንደተፈጸመ አድርጎ ጽፎአል። አይሁዳውያን በምርኮኛነት የተወሰዱት ግን ከዚህ በኋላ አንድ መቶ ዓመታት ቆይተው ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ተናግሮአል፤ እንዲሁም ይሆናል። ስለሆነም ኢሳይያስ የጻፈው ከአንድ መቶ ዓመታት በኋላ የሚኖሩ ሰዎች ከምርኮው በኋላ ወደ ጽዮን እንደሚመለሱ በመግለጽ ለማጽናናት ነበር። ስለዚህ ከትንቢተ ኢሳይያስ መዋቅር አንጻር ምዕራፍ 36-39 የመጽሐፉን ሁለት ዐበይት ክፍሎች የሚለያይ ማዕከላዊ ክፍል ነው።

በምዕራፍ 36-39 የሚገኘው መልእክት በ2ኛ ነገሥት 18-20 ከተገለጸው ጋር ከሞላ ጎደል ተመሳሳይ ነው። ይህም ከሚከተሉት ሦስት አማራጮች አንደኛው እውነት እንደሚሆን የሚያመለክት ነው። ኢሳይያስ በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ የሚገኘውን ታሪክ ብቻ ሳይሆን

በ2ኛ ነገሥት ውስጥ የሚገኘውንም ጽፎት ሊሆን ይችላል። ወይም ኢሳይያስ በትንቢት ኢሳይያስ ውስጥ የጻፈውን አሳብ የ2ኛ ነገሥት ጸሐፊ ገልብጦት ይሆናል። ወይም ኢሳይያስ የራሱን መጽሐፍ ካዘጋጀ በኋላ የ2ኛ ነገሥት ጸሐፊ ከእርሱ ገልብጦ ይሆናል። ወይም ደግሞ አንዳንድ ምሑራን እንደሚሉት ኢሳይያስና የ2ኛ ነገሥቱ ጸሐፊ ከሌላ ምንጭ ገልብጠዋቸው ይሆናል።

ኢሳይያስ 36

1. በአሦር ሠራዊትና በንጉሥ ሕዝቅያስ መልእክተኞች መካከል የተካሄደው ድርድር (ኢሳ. 363)

ኢሳይያስ ታሪካዊ ዘገባውን የጀመረው በ701 ዓ.ዓ. በኢየሩሳሌም ላይ ባነጣጠረው ጦርነት ነበር። ለአሥራ አራት ዓመታት በሥልጣን ላይ የነበረው ንጉሥ ሕዝቅያስና የአሦር ንጉሥ የሆነው ሰናክሬም ተፋጥጠው ነበር። በዚያን ዘመን የንግሥና ዓመታት በሁለት መንገዶች ይቆጠሩ ነበር። ሕዝቅያስ ከአባቱ ከአካዝ ጋር በረዳትነት በ729 ዓ.ዓ. ስለነገሠ፣ ኢሳይያስ ለ28 ዓመታት እንደነገሠ አድርጎ ሊናገር ይችላል ነበር። ነገር ግን ኢሳይያስ ሕዝቅያስ ለብቻው መግዛት ከጀመረበት ከ715 ዓ.ዓ. ጀምሮ ስለቆጠረ፣ ከስተቱ በአሥራ አራተኛው ዓመት እንደተፈጸመ ገልጾአል።

ሰናክሬም በአሦር ላይ የነገሠው ከ705-681 ዓ.ዓ. በመሆኑ ኢየሩሳሌምን ባጠቃበት ወቅት ሥልጣኑ የአራት ዓመታት ብቻ ዕድሜ ነበረው። ከ21 ዓመታት በፊት በ722 ዓ.ዓ. ቅድመ-ትውልዶቹ በሰማርያ ላይ እንዳደረጉት ይሁዳን ለመውረርና ሕዝቡን ወደ ሥልጣን በሚወጣበት ጊዜ በአገዛዙ ሥር የሚገኙት ሰዎች ማመፃቸው የተለመደ ከስተት ነበር። የሰናክሬም አባት ሞቶ እርሱ ንጉሥ በሆነ ጊዜ የተፈጸመውም ይኸው ነበር። ብዙ አገሮች ስለዓመፁ ሰናክሬም ከሁሉም አስቀድሞ ዓመቶቹን ለማርገብ ተገደደ። ሰናክሬም በከነዓን የሚገኙ ትናንሽ አገሮች ከግብፅ ጋር ተሰባስበው ለዓመፅ እንደተነሣሡ ሲሰማ እንደ ፍልስጥኤምና ይሁዳ የመሳሰሉትን አገሮች ማጥቃት ጀመረ። ሕዝቅያስ የኢሳይያስን ምክር አልሰማ ብሎ ከግብፅ ጋር ስምምነት አድርጎ ነበር። አሁን እንግዲህ ከአገሩ የሚበዛው በአሦር ሲወረር ለእግዚአብሔር ያለመታዘዙንና ያለማመኑን ገፈት መቅመስ ነበረበት። እግዚአብሔር ግን ሕዝቡ በእምነት ወደርሱ በመመለሱ ኢየሩሳሌምን ታደገ። ዛሬ በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ ችግር የሚፈጥሩት ባቢሎናውያን፣ ሰይጣን ወይም ማንም ቢሆን ድል የሚገኘው በእምነት ነው።

እጅግ ብዙ ሠራዊት የሚገኝበት የአሦር ጦር ፍልስጥኤምን፣
 ባቢሎንን፣ ጢሮስንና ግብፅን ካጠቃ በኋላ ወደ ይሁዳ ሲገዛግሥ
 የሚያስቆመው ኃይል አልነበረም። የይሁዳን የተመሸጉ ከተሞች ሁሉ
 የመርታት ብቃት እንደነበረው በዚህ ክፍል ውስጥ ተገልጿል። የአሦር
 መዛግብት አርባ ስድስት ከተሞች እንደተደመሰሱ ያስረዳል። እህል
 ተረገጠ ወይም ተወሰደ። ብዙ ሺህ ሰዎች አለቁ። ሌሎች ብዙ ሺዎች
 ተማርከው ወደ አሦርና እነርሱን ወደሚመስሉ አሕዛብ አገሮች
 ተበተኑ። የአሦር ሠራዊት ከኢየሩሳሌም በስተ ደቡብ ምዕራብ 40
 ኪሎ ሜትሮች ርቃ የምትገኘውንና ከኢየሩሳሌም ወደ ግብፅ
 የሚወስደውን መንገድ የምትጋርደውን የለኪሶ ከተማ እንደተቆጣጠረ
 ነበር ወደ ይሁዳ የዘመተው። ስለሆነም በግብፅና በንጉሥ ሕዝቅያስ
 መካከል የነበረውን ግንኙነት አቋረጠ። በዚህ ጊዜ በአሦር ንጉሥ
 መንገድ ላይ የቆመው ነገር ቢኖር የኢየሩሳሌም ርእሰ-ከተማ ብቻ
 ነበረች። ሰናከሬም ይህችን ከተማ ለመውረርና ለማጥፋት ወስኖ
 መንቀሳቀሱ የጽልመትን ጥላ አጠላ። የኢየሩሳሌም ነዋሪዎች
 ሠራዊቱን ለመቋቋም የሚያደርጉት ነገር እንደሌላቸው ያውቁ ነበር።

የኢየሩሳሌም ከተማ በይሁዳ አገር ከሚገኙ ልዩ ልዩ ከተሞች
 በመጡት ሰደተኞች ተጨናንቃ ባለችበትና እጅግ ብዙ የአሦር
 ሠራዊት ኢየሩሳሌምን በከበቡበት ወቅት የአሦር ንጉሥ ይሁዳ እጅ
 እንድትሰጥ ለመደራደር ጄኔራሉን ላከ። ጄኔራሉ «በአጣቢው እርሻ
 መንገድ ባለችው በላይኛይቱ ኩሬ መስኖ አጠገብ» ደረሰ። ምሑራን
 ይህች ኩሬ የት እንደምትገኝ በእርግጠኛነት ለመናገር አልቻሉም።
 ቦታው ምናልባትም ከኢየሩሳሌም ቅጥር ደጃፍ ወይም ደግሞ ቤተ
 መቅደሱንና ቤተ መንግሥቱን በሚከልለው ቅጥር በራፍ ይገኝ
 ይሆናል። ጄኔራሉ በከተማዬቱ ውስጥ ያሉት ሰዎች እስከሚሰሙት
 ድረስ መቅረቡ አሦር ቀደም ብላ ከተማይቱን እንደከበበች
 ያመለክታል። ከተማዬቱ ውኃ ከምታገኝበት መስመሮች አንዱና
 ዋነኛውን ለመቀረጥ ተዘጋጅተው ነበር። ውኃ ካላገኘች ከተማዬቱ
 የኋላ ኋላ እጅ መስጠቷ የማይቀር ነበር። ኢሳይያስ ይህንን ኩሬ
 የጠቀሰው ያለ ምክንያት አይደለም። ቀደም ሲል በዚህ ስፍራ ነበር
 ከሕዝቅያስ አባት ከአካዝ ጋር ተገናኝቶ ከአሦር ጋር ስምምነት
 እንዳይፈራረምና በእግዚአብሔር እንዲታመን የመከረው (ኢሳ. 7)።
 አሁን ኢየሩሳሌም እንደገና ተግዳሮት ገጥሞአታል። ሕዝቅያስም
 በተመሳሳይ ፈተና ውስጥ ነበር። በዚህ ጊዜ በእግዚአብሔር ይታመናል
 ወይስ እንደ ግብፅና ባቢሎን ከመሳሰሉት ወዳጆቹ እርዳታን
 ይጠይቃል?

የአሦር ንጉሥ ሦስት ባለሥልጣናት የሚገኙበትን የልዑካን ቡድን
 ወደ ኢየሩሳሌም ስለላከ (2ኛ ነገ. 18:17)፣ ንጉሥ ሕዝቅያስ ከጄኔራሉ

ጋር ሰላምን ለመፍጠር ሦስት ከፍተኛ ባለሥልጣናቱን ለድርድር አሰማራ። የሕዝቅያስ ቡድን መሪ የቤተ መንግሥት አስተዳዳሪው ኤልያቂም ሳይሆን አይቀርም። ኤልያቂም በይሁዳ ከንጉሡ ቀጥሎ ሁለተኛው ኃያል ሰው ነበር። ጸሐፊው ሳምናስም አብሮት ነበር። በአሁኑ አገላለጽ የዚህ ሰው-ዬ ሥልጣን አንዳንድ አገሮች የአስተዳደር ኃላፊነቶችን ያካተተ የመንግሥት ምክር ቤት ጸሐፊ እንደሚሉት ዓይነት ይሆናል። በቡድኑ ውስጥ የመጨረሻው ሰው ዮአስ ሲሆን፤ የሥራ ድርሻውም ታሪክን መዘገብ ነበር። ምናልባትም ይህ ሰው ንግግሮችንና የተደረሰበትንም ውሳኔ ይጽፍ ይሆናል።

13ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 22:15-25 አንብብ። ይህ ትንቢት ወደ ፍጻሜው ያመራው እንዴት ነበር?

ከዓመታት በፊት ስለ ሳምናስና ኤልያቂም የተናገረው የኢሳይያስ ትንቢት ወደ ፍጻሜ ማምራቱን ልብ ማለቱ አስፈላጊ ነው። ሳምናስ ከንጉሥ ቀጥሎ ሁለተኛ ከነበረው ከሥልጣኑ ተነሥቶ ኤልያቂም ሰፍራውን ወስዶአል። ምናልባትም የሳምናስ ጠቅላላ የሥልጣን ስንብት የሚፈጸመው በኢሳይያስ 36-37 ከሚገኙት ክስተቶች በኋላ ይሆናል።

በከተማዬቱ ውስጥ የሚገኙ ሰዎች በሙሉ እንዲረዱት ጄኔራሉ ድምፁን ከፍ አድርጎ በፅብራይስጥ ቋንቋ ይናገር ጀመር። ለሕዝቅያስ ያለውን ንቀት ለማሳየት «ንጉሥ» ብሎ ከመጥራት ታቀበ። በእርሱ ግንዛቤ ብቸኛው ንጉሥ የአሦር ንጉሥ ነበር። ሰውዬው በአሦርና በባቢሎን እንደ ንግድ ቋንቋ የሚያገለግለውን የአረማይክ ቋንቋ ለመጠቀም አልፈለገም። አረማይክ የዘመኑ ዲፕሎማሲያዊ ቋንቋ ሲሆንም ብዙ አይሁዶች አያውቁትም ነበር።

ጄኔራሉ አይሁዶች የሚደገፉባቸውን ሦስት የእርዳታ ምንጮች ከንቱነት በማሳየት በሕዝቡ አእምሮ ውስጥ ጥርጣሬን ሊዘራ ፈለገ። በመጀመሪያ ደረጃ ቀደም ሲል ኢሳይያስ የተናገራቸውን ዓይነት አሳቦች በመግለጽ በግብፅ ላይ የመደገፍን ከንቱነት አስረዳ (ኢሳ. 30:3-7፤ 31:3)። በዚህ ጊዜ ሕዝቅያስ ከግብፅ ጋር የገባውን ቃል ኪዳን በብዙ ገንዘብ አሳትሞታል። ስለሆነም ከአሦር ጋር በምታደርገው ጦርነት ይረዱዋት ዘንድ የሚጠይቅ መልእክት ወደ ግብፃውያን ተላልፎ ነበር። ጄኔራሉ ግብጽን ከተቀጠቀጠ እና ከተሰነጠቀ ከብደትንም መሸከም ከማይችል ሸምበቆ ጋር አነጻጸረ። እንደ ይሁዳ ለጦር እርዳታ በግብጽ ላይ ሊደገፍ የሚፈልግ ሰው ቢኖር ሸምበቆው ተሰብሮ እጁን ይወጋዋል። ጄኔራሉ የተናገረው እውነት ነበር። ግብፅ የማትጠቅም የእርዳታ ምንጭ ነበረች። እንዲያውም አሦር ቀደም ብሎ ግብፅን አሸንፎአል። ስለሆነም በግብፅ ላይ መደገፉ ይሁዳን በሁለት

መንገዶች ጎድቶአታል። በመጀመሪያ፤ ግብዎች ከአሦር ጋር ለሚደረገው ጦርነት ወታደሮቻቸውን ባለመላካቸው ይሁዳን ለከንቱ የገንዘብ ብክነት ዳርገዋታል። ሁለተኛ፤ ከግብፅ ጋር የተደረገው ስምምነት አሦርን በማስቆጣት ለብዙ ከተሞች ውድመትና ለበርካታ ሰዎች ምርኮኛነት ምክንያት ሆኗል።

ሁለተኛው የነፃ መውጫ ምንጭ የይሁዳ ሠራዊት ነበር። በዚህ ጊዜ የይሁዳ ሠራዊት በከፍተኛ ደረጃ ተጎድቶ ነበር። አንድ መቶ ሰማኒያ አምስት ሺህ ወታደሮች የነበሩት ጄኔራል ይህንኑ እውነት ያውቅ ነበር። የተባለው የፈረሶችና የሰረገሎች እርዳታ ከግብፅ አገር ሳይመጣ አይሁዶች በምናቸው የአሦርን ሠራዊት ይመክታሉ?

ሦስተኛ የአይሁድ የእርዳታ ምንጭ እግዚአብሔር ነበር። ጄኔራሉ ስለ ይሁዳ አምላክ ትክክለኛ ግንዛቤ አልነበረውም። ከአገሩ ልምድ እንደሚያውቀው፤ ሁልጊዜም አምላክ በጣዖት ይወከል ነበር። ሕዝቅያስ የአምልኮተ-ጣዖት ስፍራዎችን ሁሉ አውድሞ እግዚአብሔር (ጄሆቫ ወይም ያህዌ) ብቻ በቤተ መቅደስ እንዲመለከ እንዳደረገ ያውቃል። ምናልባትም ጄኔራሉ እነዚህን ጣዖታት ያመልኩ የነበሩትን አይሁዶች ለጥርጣሬ ለመዳረግ ፈልጎ ይሆናል። «ሕዝቅያስ ሲረዱአችሁ የሚችሉትን አማልክትና የአምልኮ ስፍራዎች አፍርሶአል። እንግዲህ የአምላካችሁን ታላቅነት የሚያሳይ ምንም ነገር የላችሁም። ስለዚህም ይህ የማይታይ አምላክ ይረዳናል ብላችሁ አታስቡ» በማለት ነበር ሕዝቡ በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን እምነት ለማስወገድ የጣረው። በዚህ ጊዜ የጄኔራሉ ሙግት የተሳሳተ ነው። እግዚአብሔር ብቸኛ የእርዳታ ምንጭ መሆኑንና የአሦርን ሠራዊት አጥፍቶ የእግዚአብሔርን ሕዝብ እንደሚታደግ ያረጋግጣል።

ጄኔራሉ በከተማዬቱ ውስጥ ስለሚሆነው ሁሉ ጥሩ መረጃ ነበረው። ንጉሥ ሕዝቅያስ ለሕዝቡ የሚናገረውን ሁሉ የሚያስተላልፉለት ሰላዮች ሳይኖሩት አይቀርም። በዚህ ጊዜ ንጉሥ ሕዝቅያስ በእግዚአብሔር ላይ ብቻ ለመደገፍ እንደወሰነ ያውቅ ነበር። ስለሆነም ጄኔራሉ የዚህን አሳብ ከንቱነት ለማሳየት ሞክሮአል። የአሦር አማልክት አገሮችንና አማልክትን ሁሉ እንዲያሸንፍ እንዳስቻሉት ይናገራል። በጥንቱ ዘመን የሁለት ሠራዊት ውጊያ የለው ብቻ ሳይሆን የአማልክትም ጭምር እንደሆነ ይታሰባል። ስለሆነም ጦርነቱን የሚያሸንፈው ጠንካራ አምላክ ያለው እንደሆነ ይታመናል። ጄኔራሉ፡ «ሕዝቡን ከእጃችን ያስጣለ አምላክ ታይቶ አይታወቅም!» ሲል አሦራውያን በቅርቡ የወረሩአቸውን አገሮች ይዘረዝር ጀመር። ሐማት፣ አርፋድና ሴፈርዋይም ከሶርያ አጠገብ የሚገኙ አገሮች ነበሩ። ሰማርያ ከሃያ ዓመታት በፊት አሦር የወረረቻት ሰሜናዊት የእስራኤል ግዛት ነበረች። የጄኔራሉ መልእክት፡ «ከእነዚህ አገሮች አማልክት

አንዱም እንኳ አሦር እንዳታሸንፋቸው ለማድረግ ካልቻለ ለምን የእናንተ እግዚአብሔር ያድነናል ትላላችሁ? አያድናችሁምና እጅ ስጡ» የሚል ነበር።

ጄኔራሉ በሕዝቡ ልብ ውስጥ ፍርሃትን በመዝራት በሕዝቅያስ ላይ እንዲያምፁና አገሪቱን ያለ ጦርነት አሳልፈው እንዲሰጡ ፈልጎ ነበር። ሁሉም ሊረዳው በሚችል የዕብራይስጥ ቋንቋ መናገሩ የማይጠበቅ ስለሆነ ሰውዬው በጣም የተማረ መሆኑ ግልጽ ነው። ከተማዬቱን በመጠበቅ ከግንቡ ላይ ለሚገኙት ሰዎች፡ «የምትጎዱት እናንተ እንጂ ንጉሡ አይደለም። ይህ የኢየሩሳሌም ከበባ ከቀጠለ ምግብም ሆነ ውኃ አታገኙም። ሽንታችሁን እስከምትጠጡበትና ኩላችሁን እስከምትበሉበት ደረጃ ደርሳችሁ በችጋር ትሞታላችሁ። ሕዝቅያስ ስለ እናንተ አይገደውምና አትስሙት። አሁኑኑ እጅ ስጡ» የሚል መልእክት አስተላለፈ። «አሁን እጅ ከሰጣችሁ ለችጋር አትጋለጡም። ወደ ኢየሩሳሌም ሸሽታችሁ ወደመጣችሁበት ቤታችሁ ተመልሳችሁ እህላችሁን በደስታ ትበላላችሁ። ከምንጮቻችሁ ጉዳሕ ውኃን ትጠጣላችሁ። ተርባችሁና በጥም ተቃጥላችሁ መሞት የለባችሁም። ሁሉም ነገር ከተስተካከለና የአሦር ንጉሥ ከተዘጋጀ በሁዋላ ወደ ሌሎች የአሕዛብ አገሮች ትሄዳላችሁ። ነገር ግን ለምለም መሬት ስለሚደርሳችሁ በቀላሉ ልትመቻቹ ትችላላችሁ» ሲል ተናገረ።

በረሃብ ለሚሠቃዩ ሰዎች መልእክቱ ምን ዓይነት ድምፅት እንደሚኖረው አስብ። የሚገርመው ሕዝቡ ምንም ዓይነት ምላሽ አለመስጠታቸው ነው። ለሕዝቅያስ ከፍተኛ ፍቅርና አክብሮት ስለነበራቸው ዝም ብለው ሰሙ። ሦስቱ የሕዝቅያስ ልዑካን ወደ ንጉሡ ተመለሱ። ኃዘናቸውን እና የሁኔታውን ተስፋ አስቆራጭነት ለመግለጽ ልብላቸውን ቀደዱ።

14ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በኢየሩሳሌም እንደነበሩት ሰዎች ለአንተ ሁኔታዎች ተስፋ አስቆራጭ የሆኑበትን ጊዜ ግለጽ። ለ) ሰይጣን በአእምሮህ ወይም በሌሎች ሰዎች አማካኝነት በእግዚአብሔር መታመን ከንቱ እንደሆነና ይህንኑ ከማድረግ መታቀብ እንዳለብህ በመግለጽ የሞገተህ እንዴት ነው? ሐ) ሰይጣን ብዙውን ጊዜ ሁኔታው ተስፋ አስቆራጭ እንደሆነ በመግለጽ ክርስቲያኖችን የሚያሸንፈው እንዴት ነው?

ኢሳይያስ 37

2. እግዚአብሔር አሦር ለፈጠረው የአይሁዶች ችግር ቅጽበታዊ መፍትሔ ሰጠ (ኢሳ. 37:1-38)

ሀ. ሕዝቅያስ የኢሳይያስን እርዳታ ይጠይቃል (ኢሳ. 37:1-4)

እግዚአብሔር በጸሎት ወደ እርሱ እስኪቀርቡ ድረስ የኢየሩሳሌምን ሰዎች ለመቅጣት ቃል ገብቶ ነበር (ኢሳ. 29:4)። እግዚአብሔር ይህንን ቅጣት እንዴት እንደፈጸመና የኢሳይያስን እውነተኛነት እንዳረጋገጠ እንመለከታለን።

ሦስቱ የመንግሥት ባለሥልጣናት ተመልሰው ጄኔራሉ የተናገረውን ለንጉሥ ሕዝቅያስ አስረዱ። ሕዝቅያስ ፈሪሃ እግዚአብሔር ያደረበትና በሕይወቱ ብዙውን ጊዜ እግዚአብሔርን ለማስከበር ሲጥር የኖረ ንጉሥ መሆኑ ሊታወስ ይገባል። ከአባቱ አካዝና ቀደም ሲል ከግብፅ ጋር ስምምነት በመፈራረም ከፈጸመው ስሕተት በተቃራኒ፣ ሕዝቅያስ ለእርዳታ ወደ እግዚአብሔር ፊቱን መለሰ። (2ኛ ነገ. 18:14-17 እንደሚያመለክተው፣ የአሦር ንጉሥ የልዑካን ቡድን መጀመሪያ ሲመጣ ሕዝቅያስ ንጉሡን ለመመለስ ግብር የከፈለ ይመስላል። አሁን ግን ሕዝቅያስ አሳቡን ቀይሮ ሙሉ ለሙሉ በእግዚአብሔር ለመታመን የወሰነ ይመስላል።) የሰው መፍትሔ ተስፋ እንደሌለው ሕዝቅያስ ያውቅ ነበር። ግብፃውያን ሊረዱት የራሱም ሠራዊት ሊያድኑት እንደማይችሉ ገባው። ስለሆነም ሕዝቅያስ ለችግሩ መፍትሔ ሊሰጡና ሊታመኑ ወደሚችሉት ሁለት ምንጮች ተጠጋ።

በመጀመሪያ ሕዝቅያስ ቀደም ሲል ሊጠጋው ይገባው ወደነበረው ወደ እግዚአብሔር ፊቱን መለሰ። ሕዝቅያስ ንጉሥ ቢሆንም ራሱን ሳያኩራራ ማንም አይሁዳዊ በኃዘኑ ጊዜ እንደሚያደርገው ማቅ ለብሶ ወደ ቤተ መቅደስ ሄደ። ሕዝቅያስ ወደ ደኅንነት የወሰደው የመጀመሪያው እርምጃ ራሱን ዝቅ አድርጎ ወደ እግዚአብሔር መመለሱ ነበር።

ሁለተኛ፣ ሕዝቅያስ የእግዚአብሔርን ቃል ወደሚናገረው ብቸኛ እና አስተማማኝ ሰው ወደ ኢሳይያስ ፊቱን መለሰ። በቅርቡ ኢሳይያስ «ንስሐ ባትገቡ የእግዚአብሔር ፍርድ ይመጣባችኋል» ሲል የተናገረውን አሳብ በመቃወም ይሳለቁ ከነበሩት የመንግሥት ባለሥልጣናት ሁለቱና በአገሪቱ ውስጥ የሚገኙ ካህናት በሙሉ ወደ ኢሳይያስ ተልከው ሄዱ (ኢሳ. 28:10-13)። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር መሪዎች ሁሉ በመልእክተኛው ፊት ራሳቸውን እንዲያዋርዱ አደረገ። ሕዝቅያስ ሁኔታውን ለብዙ ቀናት ስታምጥ ቆይታ አሁን ለመውለድ ዓቅም ካጣች እርጉዝ ሴት ጋር በማነጻጸር ነበር መልእክተኞቹን ወደ ኢሳይያስ የላከው። ሕዝቅያስ ብቸኛው የእርዳታ ምንጭ እግዚአብሔር ሊሆን እንደሚችል ገለጸ። በዚህ ጊዜ ከግብፅ ጋር የተደረገውን ስምምነት ከንቱነት እንደተገነዘበ አያጠራጥርም። ሕዝቅያስ እግዚአብሔር እንዲረዳቸው የጠየቀበት ምክንያት አስገራሚ ነው። «ንስሐ ገብቻለሁና እርዳኝ፤ ያንተ ሕዝብ ነንና እርዳን... » አላለም። ሕዝቅያስ፣ «ጄኔራሉ ሕያው አምላክ በሆንኸው በአንተ ላይ

አላግጠአል። እግዚአብሔር ሆይ፥ ለስምህ ክብር ስትል እባክህን እርዳን» ነበር ያለው።

15ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሕዝቅያስ እግዚአብሔር ይረዳው ዘንድ ከጸለየበት የልብ ዝንባሌ ምን እንማራለን? ለ) ይህ ብዙ ክርስቲያኖች ወደ እግዚአብሔር በሚጸልዩበት ጊዜ ከሚያሳዩት የልብ ዝንባሌ የሚለየው እንዴት ነው?

ሕዝቅያስ ከሁሉም በሕይወት የሚልቀው ጉዳይ የእግዚአብሔር ስም መከበር እንደሆነ ተረድቶአል። ሕዝቅያስ የግብፅን እርዳታ በመፈለግ የእግዚአብሔርን ስም እንዳጎደፈ ተገንዝቦአል። አሁን ደግሞ የአሦር ጄኔራል በእግዚአብሔር ላይ የስድብ ቃላት በመሰንዘሩ እግዚአብሔር እንደሚፈርድበትና ሕዝቡን እንደሚያድን ተረዳ። እግዚአብሔር ሕያውና ታላቅ አምላክ እንጂ ከሌሎች አማልክት ጋር የሚነጻጸር ወይም በቀላሉ የሚታይ አለመሆኑን ለባለም ለማሳየት ሕዝቡን እንደሚያድን ተገንዝቦ። በተጨማሪም፥ ሕዝቅያስ እግዚአብሔር የሚሰማው ብቸኛ ሰው ቢኖር በታማኝነት ሕዝቡን ሲያስጠነቅቅ የኖረው ኢሳይያስ ብቻ መሆኑን ያውቅ ነበር። ኢሳይያስ ከእግዚአብሔር ጋር የቀረበ ወዳጅነት እንዳለው ለማመልከት ሕዝቅኤል «አምላክህ» ሲል ተናግሮአል። ስለሆነም በኢየሩሳሌም ለተረፈው ቅሬታ እንዲጸልይ ጠየቀው። ብዙ አይሁዶች በምርኮኛነት የተወሰዱ በመሆናቸው የይሁዳ ንጉሣዊ የዘር ሐረግ ይተርፍ ዘንድ እግዚአብሔር ይህንን የማዳን ተግባር መፈጸም ነበረበት።

ለ. ኢሳይያስ በአሦር ሠራዊት ላይ ስለሚደርሰው አደጋ ለሕዝቅያስ ገለጸለት (ኢሳ. 37:5-7)

የሕዝቅያስ መልእክተኞች ከመድረሳቸው በፊት በአሦር ሠራዊት ላይ ስለሚደርሰው አደጋ እግዚአብሔር ለኢሳይያስ ገልጾለታል። ስለሆነም መልእክተኞቹ በደረሱ ጊዜ ኢሳይያስ የአሦርን ሠራዊት እንዳይፈሩና እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን ከአሦር ሠራዊት እንደሚታደግ ነገራቸው። ኢሳይያስ በባለም የታወቀውን ታላቅ ሠራዊትና ጄኔራሉን በንቀት ተመለከተ። እነዚህ በሕያው አምላክ ሊሳለቁ የደፈሩ የንጉሣቸው ባሪያዎች ነበሩ። እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር እንዴት እንደሚቆጣጠር መመልከቱ አስገራሚ ነው። መንፈስን ወይም ውስጣዊ ኃይል በመላክ ወደ አገራቸው እንዲመለሱ ያደርጋል። ስለ ነኔዌር እስላሁን በማስታወስና ስለ ይሁዳ እንዳያስቡ በማድረግ ወደ አገራቸው የሚመልሳቸው እግዚአብሔር ነበር። ንጉሡ በለይፍ እንዲወድቅ የሚያደርገው እግዚአብሔር ነበር። ምንም እንኳ ትንቢቱ ለሕዝቅያስና በኢየሩሳሌም ለሚኖሩ አይሁድ የማይቻል ቢመስልም ከመቅጽበት ሊፈጸም ችሏል።

ሐ. የአሦር ንጉሥ አሁንም ምድሪቱን እንደሚይዝ በትምክህት ይናገራል (ኢሳ. 37:9-13)

የአሦር ሠራዊት ለሁለት የተከፈለ ይመስላል። አንደኛው ክፍል ኢየሩሳሌምን ሲከብ ሁለተኛው በልብና አካባቢ ሰፍሮ ነበር። ሠራዊቱ ለኪሶን ካሸነፈ በኋላ ልብና ወደምትባል ሌላ ከተማ የተዛወረ ይመስላል። ልብና ከለኪሶ በስተ ሰሜን አሥራ አምስት ኪሎ ሜትር ርቃ የምትገኝ ከተማ ስትሆን፤ ምናልባትም በአሦር ላይ የተደረገው ዓመፅ ተካፋይ ሳትሆን አትቀርም። ከለኪሶ በአሦርና በባቢሎን አገዛዙን እንዳላጠናከረ በመገንዘብ ወደ አገሩ የተመለሰ ይመስላል። በዚህ ጊዜ የግብፅ ንጉሥ ከኢትዮጵያዊው ንጉሥ ቲርሐቅ ጋር ሊወጋው እንደወጣ የሚገልጽ ሪፖርት ደረሰው። (ማስታወሻ፡ በዚህ ጦርነት ወቅት ቲርሐቅ በደቡብ ግብፅ ከገዙት ልዑላን አንዱ እንደነበር የግብፅ ታሪክ ጥናት ያስረዳል። ቲርሐቅ እስከ 690 ዓ.ዓ. ድረስ ሙሉ ንጉሥ አልሆነም ነበር። ነገር ግን ኢሳይያስ ይህንን ምዕራፍ የጻፈው ከ681 ዓ.ዓ. በፊት ባለመሆኑ፤ ንጉሥ ብሎ መጥራቱ ትክክል ነበር። የምዕራፍ 37:38 ከስተቶች እስከ 681 ዓ.ዓ. አልተፈጸመም ነበር።) ምናልባትም ይህ ዜና ጄኔራሉና በኢየሩሳሌም አካባቢ የሚገኘው ሠራዊት አካባቢውን ለቅቆ በልብና ካለው ሠራዊት ጋር እንዲዋሃድ ሳያስገድድ አልቀረም።

የጄኔራሉና የሠራዊቱ ከዚያ መልቀቅ ለኢየሩሳሌም ነዋሪዎች ከፍተኛ ደስታን እንደፈጠረ አይጠረጠርም። ከተማይቱ በሠራዊት ተከባ እነርሱ እንደ እስረኞች ከሚኖሩበት ሁኔታ እፎይታን አገኙ። የግብፅ ንጉሥ አሦርን ሊወጋ እንደወጣ የሚናገረው አሳብ ለእስራኤላውያን የመነቃቃት ተስፋ እንደሆነላቸው አያጠራጥርም። «የኋላ ኋላ ከእኛ ጋር የተስማሙበትን ቃላቸውን በመፈጸም አሦራውያንን ሊወጉልን ነው» ብለው ሊያስቡ ይችላሉ።

የአሦር ንጉሥ ሰናክሬም አይሁዶች በእግዚአብሔር እንደታመኑና እጅ እንደማይሰጡ ሰማ። በዚህ ክፍል ግብፃውያን እንደገና አለመጠቀሳቸው ሕዝቅኤል የእነርሱን እርዳታ ተስፋ ከማድረግ እንደተመለሰ የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። ምናልባት በቁጥር አንድ የተጠቀሱት ሦስቱ የመንግሥት ባለሥልጣናት አይሁዶች በእግዚአብሔር ስለሚታመኑ እጅ እንደማይሰጡ ገልጸውለት ይሆናል። ንጉሡ ከግብፅ ጋር ሊዋጋ ሲሄድ ለሕዝቅያስ ደብዳቤ ጻፈለት። በአንድ ጊዜ ሁለት ነገሮች የተከሰቱ ይመስላል።

በመጀመሪያ፡ ግብፆች የአሦራውያንን መምጣት ሰምተው ወደ አገራቸው ተመለሱ። ስለሆነም ሕዝቅያስ የትኛውም ሌላ አገር ከአሦር እንደማይታደገው ያውቅ ነበር። ሁለተኛ፡ ሰናክሬም ለሕዝቅያስ ደብዳቤ

ጽፎለታል። «ወደ አምላክህ መመለስህ ሞኝነት ነው። አምላክህ ከእጅ ስለማያድንህ እንዲያታልልህ አትፍቀድለት። እስካሁን ካጠፋናቸው አገሮች የትኞቹም አማልክት እንዲህ ዓይነቱን ተግባር ለመከወን አልቻሉም! ያንተም ከእነርሱ የተለየ አይደለም» የሚል መልእክት ያዘለ ደብዳቤ ነበር የጻፈለት። ይህ በመጀመሪያ ጄኔራሉ ካመጣው ጋር ተመሳሳይ ነው። አሁንም ሰናከሬም አሦር ያወደመቻቸውን የተለያዩ አገሮችና ከተሞች ዘርዘሮአል። ጎዛን ከሚሶፖታሚያ በስተ ሰሜን የምትገኝ ከተማ ስትሆን፤ ካራን ከጎዛን በስተ ምዕራብ ትዋሰናለች። አብርሃም ወደ ከነዓን ከመምጣቱ በፊት በካራን ይኖር ነበር። ራፊስና ዔድን በመስጴጦምያ አካባቢ የሚገኙ ሌሎች ሁለት ከተሞች ነበሩ። ሐማት፤ አርፋድ፤ ሴፌርዋይም፤ ሄናና ዒዋ ምናልባትም ከሶርያ በስተ ሰሜን የሚገኙ ከተሞች ሳይሆኑ አይቀሩም።

መ. ሕዝቅያስ ደብዳቤውን ለእግዚአብሔር አስነበበው
(ኢሳ. 37:14-20)

ሕዝቅያስ ከጥቃቱ እንደዳነ አስቦ ነበር። ነገር ግን አሁን ሁኔታው ተስፋ የማይጣልበት መሆኑን ተገነዘበ። በዚህ ጊዜ ሕዝቅያስ ወደ ኢሳይያስ ሳይሆን በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር ቀረበ። ለሁለተኛም ጊዜ ይጻልይ ዘንድ ወደ ቤተ መቅደስ ሄደ። አሁንም ሕዝቅያስ በሚጻልይበት ጊዜ ልቡ ምን እንደሚመስል ልንመለከት እንችላለን። የሕዝቅያስ ጸሎት የተመሠረተው እንደ አሕዛብ አማልክት ትንሽ የአንድ አካባቢ ጣዖት በሆነው አካል ላይ ሳይሆን፤ የሰማይና የምድር ፈጣሪ በሆነው ብቸኛው እውነተኛ አምላክ ላይ እንደሆነ በግልጽ ተመልክቷል። ሕዝቅኤል ጸሎቱን የመሠረተው በእግዚአብሔር ባሕርይ ላይ ነበር። ሕዝቅያስ ስለ እግዚአብሔር የተናገራቸውን ነገሮች ተመልክት።

1. እግዚአብሔር ኃይልን ሁሉ ጠቅልሎ የያዘ ሁሉን ቻይ አምላክ ነው።

2. እግዚአብሔር የእስራኤል አምላክ ነው። እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ልዩ የቃል ኪዳን ግንኙነት ስለነበረው ሕዝቅያስ ጸሎቱ እንደሚሰማለት እርግጠኛ ነበር። ክርስቲያኖች ያልሆኑ ብዙ ሰዎች ጸሎታቸው እንደሚመለስ ተስፋ በማድረግ ወደ እግዚአብሔር ይጻልያሉ። አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ከታላቅ ምሕረቱ የተነሣ ጸሎታቸውን ይመልሳል። ዳሩ ግን ጸሎታችን እንደሚመለስ በልበ-መሉነት ልንተማመን የምንችለው ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ ግንኙነት እንዳለን ስለምናውቅ ነው። ክርስቲያኖች እንግዶች ሳይሆኑ የራሱ ልጆች ናቸው።

3. እግዚአብሔር በኪሩቤል ላይ ተቀምጦአል። በቤተ መቅደሱ ውስጥ የቃል ኪዳን ታቦት ነበር። ከታቦቱ ሁለት ጫፎች ላይ

የሚገኙት ኪሩቤል ከንፎቻቸውን ከምሕረት መቀመጫው ላይ ይዘረጋሉ። ከምሕረት መቀመጫው በላይና ከኪሩቤል ከንፎቹ በታች በሚገኘው ስፍራ እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል መኖሩን የሚያመለክት ደመና ይኖራል። ይህ የዘላለማዊ ዙፋኑ መርገጫ የሆነው ምድራዊ ዙፋኑ ነበር። ለሰናከሬም የኢየሩሳሌም ከተማ ማንም በማይረዳት መንገድ የተከበበች መስሎታል። ሕያው አምላክ በከተማይቱ ውስጥ እንዳለና ሕዝቡን እንደሚታደግ አላወቀም ነበር።

4. እግዚአብሔር ብቻውን አምላክ ነው። የአሕዛብ አማልክት ሰው የሠራቸው ባዶ ጣዖታት ናቸው። ሕዝቅያስ የፈጣሪነትን ብቃት ለብቻው የተላበሰው የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር እንደሆነ ያውቅ ነበር።

5. እግዚአብሔር የዓለምን አገሮች ሁሉ ይቆጣጠራል። ምንም እንኳ አገሮቹ ባለማቋረጥ ቢያምጡበትም የእግዚአብሔር የበላይነት አልተሻረም። ችሎታዎቻቸውን ሙሉ በመስጠት እንቅስቃሴያቸውን ሁሉ ይቆጣጠራል።

6. እግዚአብሔር የምድር ሁሉ ፈጣሪ በመሆኑ፥ በምድር ላይ የሚገኙት አገሮች የእርሱ ናቸው። በመሆኑም ይቆጣጠራቸዋል።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ስለ እግዚአብሔር እንደ ሕዝቅያስ ያለ ግንዛቤ ቢኖርህ ጸሎትህ እንዴት ይለወጣል? ለ) ስለ እግዚአብሔር ማንነት የሚኖረን ትክክለኛ ግንዛቤ ጸሎታችንን ትርጉም ያለው የሚያደርገው እንዴት ነው?

ሕዝቅያስ የእግዚአብሔርን ባሕርያት በግልጽ ባገናዘበ ሁኔታ ልመናውን ካቀረበ በኋላ ችግሩን ይገልጻል። ከሁሉም የሚልቀው ችግር ሠራዊቱ ኢየሩሳሌምን ለማጥቃት መቃረቡ አልነበረም። ሕዝቅያስን እጅግ ያሳለበው ግን ሰናከሬም እግዚአብሔርን ከትንንሽ የአሕዛብ አማልክት ጋር እያወዳደረ መሳለቁ ነበር። ሕዝቅያስ የአሦራውያንን ችሎታ አልካደም። የወቅቱ የዓለም ኃያላን በመሆን ብዙ አገሮችን እንዳሸነፉ ተረድቶአል። ሕዝቅያስ ይህንን ያደረጉት ግን የአሕዛብ ጣዖታት እንዳልሆኑ ያውቅ ነበር። ምክንያቱም ጣዖታቱ ሰው ከእንጨትና ከድንጋይ ቀርጾ የሠራቸው ነበሩ። ስለሆነም ሕዝቅያስ ድምፁን ከፍ አድርጎ ግድ ስለሚለው ስለሚያንገበግበው ጉዳይ ለእግዚአብሔር ጸለየ፤ ይኸውም የዓለም ሕዝቦች በሙሉ እግዚአብሔር ብቻ ፈጣሪ አምላክ እንደሆነ እንዲገነዘቡ ነበር። የኢየሩሳሌምን ነፃ መውጣት ጨምሮ ሌሎች ጉዳዮች ሁሉ ከዚህ አንጻር በሁለተኛ ደረጃ የሚታዩ ነበሩ።

«እግዚአብሔር ሆይ፥ አንተ በአሕዛብ መካከል ከፍ ከፍ እንድትል እፈልጋለሁ። ራሳችንን ለማዳን እንደማንችል ሁሉም ያውቃል። ነገር ግን በባሪያህ በኢሳይያስ በኩል ስለነገርኸን አንተ እንደምታድነን

ነግረናቸዋል። ስለሆነም፡ እግዚአብሔር ሆይ፡ በአንተ ላይ እንዳይሳለቁና ይልቁንም ለከብርህ እንዲሰግዱ ምን ያህል ታላቅና ኃያል እንደሆንህ አሳያቸው» በማለት ነበር ሕዝቅያስ የልቡን ጩኸት የገለጸው።

ሠ. ኢሳይያስ አሦር ከትዕቢቱ የተነሣ ኢየሩሳሌምን ሊያሸንፍ እንደማይችል ገልጾአል (ኢሳ. 37:21-35)

እግዚአብሔር ትዕቢትን ይጠላል። እግዚአብሔር በአሦር ላይ እንዲህ ጠንከር ያለ እርምጃ የወሰደው በትዕቢቱ ምክንያት ነበር። እግዚአብሔር ለሁለተኛ ጊዜ መልእክት ሰጠውና ለንጉሥ ሕዝቅያስ የእግዚአብሔርን ትንቢት ገለጸለት። ምንም እንኳ ብዙው ትንቢት የተነገረው ለአሦር ቢሆንም፡ ቀዳሚ ዓላማው የኢየሩሳሌምን ሰዎች ማበረታታትና ማስተማር ነበር። ይኸውም፡ 1) እግዚአብሔር ሁኔታዎችን በመቆጣጠር ላይ በመሆኑ ለደኅንነት በእርሱ ላይ እንዲደገፉና 2) ኢሳይያስ ሊደመጥ የሚገባው እውነተኛ የእግዚአብሔር ነቢይ እንደሆነ ለማመልከት ነበር። የኢሳይያስ ትንቢት የሚከተሉትን እውነቶች ያካተተ ነበር።

1. በኢየሩሳሌም የሚኖሩ የተናቁ አይሁዶች በትዕቢተኛው የአሦር ሕዝብ ላይ ድልን ይቀዳጃሉ። አሦራውያን ሲሸነፉ አይሁዶቹ ይሳለቁባቸዋል። ስለሆነም ወደ አገራቸው ወደ አሦር ሸሽተው ይሄዳሉ (ኢሳ. 37:22)።

2. ሕያውን አምላክ ከእነርሱ ጣዖት ጋር በማነጻጸርና በቀላሉ እንደሚሸነፍ በማሰብ አሦራውያን እግዚአብሔርን ተሳድበዋል። ይህ የትዕቢት ምልክት ነበር። እግዚአብሔር የእስራኤል ቅዱስ ነው። እርሱ ከሌሎች ሁሉ የላቀ፡ ከሌሎች ጋር ሊወዳደር የማይችልና ከእስራኤል ጋር ልዩ ግንኙነት የነበረው አምላክ ነው (ኢሳ. 37:23)።

3. በተሳሳቱ ነገሮች በመመካታቸው በትዕቢት ተነፍተው ነበር (ኢሳ. 37:24-27)። ብዙ ሰረገሎቻቸውና ብዙ አገሮች ማሸነፋቸው ለታላቅነት እንዳደረሱዋቸው ያስቡ ነበር። (ወደ ተራሮች መውጣታቸው በሌሎች አገሮች ሊሸነፉ የማይችሉ መሆናቸውን፡ የሴዳር ዛፎችን መቁረጣቸው ታላላቅ አገሮችን ማሸነፋቸውን፡ የባዕድ አገሮችን ውኃ መጠጣት የዓለም አገር ኢኮኖሚ መቆጣጠራቸውንና የግብፅ ወንዞችን ማድረቃቸው ከግብፅ ምድር ልቀው መገኘታቸውን ያመለክታል። እነዚህ የአሦር ንጉሥ ትምክህቶች ራሱን እንደ አምላክ መቁጠሩን ያመለክታሉ።)

ነገር ግን አሦር ብዙ አገሮችን እንደምትይዝ ከብዙ ዓመታት በፊት በእግዚአብሔር እንደ ተተነበየ የአሦር ንጉሥ ማወቅ ነበረበት። እንዲያውም እግዚአብሔር እስራኤልን ለመቆጣት አሦርን እንደ በትር

መጠቀሙና ኋላም አሦር መሸነፉዋ ከዘላለም ዘመናት በፊት በእግዚአብሔር የታቀደ ነበር። አሦር ይህንን ያደረገው እግዚአብሔር ስላነሣሣውና ስላስቻለው ነበር። አሦር ያደረገው ሁሉ የእግዚአብሔር ቀደምት ውሳኔ አካል መሆኑ እሙን ነው። ቀደም ሲል ኢሳይያስ እንደተነበየው አሦር በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ የሚገኝ በትር ነበረ። በእግዚአብሔር ዕቅድ፣ የተመሸጉ የይሁዳ ከተሞች ባድማ ሆነዋል። አሁን ግን እግዚአብሔር የተለየ ዕቅድ ስላለው በአሦር ላይ ተነሥቶ እርሱ ራሱ ይዋጋዋል። ኃይሉ የእግዚአብሔር ሆኖ ሳለ የአሦር መመካት ምንኛ ሞኝነት ነበር! እንዲሁም ደግሞ እንዲያሸንፍ ያነሣሣው አምላክ እንዲሸንፍ ሊያደርገው እየቻለ አሦር በማንም እንደማይረታ አድርጎ ማሰቡም የከፋ ሞኝነት ነበር።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ የአገር መሪዎች የአሦራውያን ዓይነት አመለካከት ያላቸው እንዴት ነው? ለ) አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች አንዳንድ ጊዜ እንደ አሦር የሚያስቡት እንዴት ነው?

4. እግዚአብሔር የአሦር ሠራዊት ኢየሩሳሌምን ሳያሸንፉ ወደመጡበት እንዲመለሱ ያደርጋል (ኢሳ. 37:28-29)። እግዚአብሔር አሁንም በኢሳይያስ አማካኝነት ለአሦር ንጉሥ የፍርድ መልእክቱን አስተላልፎአል። እግዚአብሔር የአሦርን አካሄድ ሁሉ ያውቅ ነበር። እግዚአብሔር የሚያውቀው የራሱ የሆኑትን አገሮችና ሕዝብ ብቻ አይደለም። የአሦር ንጉሥ ለውጊያ በሚወጣበት ጊዜ ሁሉ ሁኔታውን በመረዳት የይሁንታ ፈቃድ ሲሰጠው ቆይቷል። በተጨማሪም እግዚአብሔር በአሦራውያን ልብ ውስጥ የነበረውን ትዕቢትና የእስራኤልን አምላክ እንዴት እንዳቃለሉት ሁሉ ያውቃል። ስለሆነም እግዚአብሔር በአሦር ላይ የሚፈርድበት ጊዜ ደረሰ።

አሦራውያን አገሮችን በሚያሸንፉበት ጊዜ ሁሉ በሕዝቡ አፍንጫ ውስጥ ቀለበት ያኖራሉ። (ይህም በኃይለኛ በፊዎች አፍንጫ ውስጥ ቀለበቶችን አድርጎ እንደ መቆጣጠር ዓይነት ነው።) ከዚያም ከአንዱ እስረኛ ወደ ሌላኛው አፍንጫ ገመድ በማስገባት ምርኮኞችን ሁሉ አንድ ላይ ያስሯቸዋል። በተምሳሌታዊ አገላለጽ እግዚአብሔር በሠራዊቱ አፍንጫ ቀለበት በማድረግ እንደ ምርኮኛ ወደ አሦር ይመልሰዋል። ፈረስ በልጓም እንደሚመራ እግዚአብሔር በአሦራውያን አፍ ውስጥ ልጓም በመጨመር ወደ አገራቸው ይመልሳቸዋል። ስለሆነም ለእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅዶች እስረኞች ይሆናሉ።

5. ሕዝቅያስ ትንቢቱ ከመቅጽበት ሳይፈጸም ሲቀር በእምነቱ ይጸና ዘንድ እግዚአብሔር በኢሳይያስ አማካኝነት የትንቢትን የጊዜ አካሄድና አሦር የሚሸንፍበትን ወቅት አሳየው። ከእርሻቸው ፍሬን መብላታቸው ለሕዝቅያስ እግዚአብሔር አሦርን የሚያጠፋበትን ጊዜ ለማመልከት

መጠቀሙና ጳላም አሦር መሸነፉዋ ከዘላለም ዘመናት በፊት በእግዚአብሔር የታቀደ ነበር። አሦር ይህንን ያደረገው እግዚአብሔር ስላነሣሣውና ስላስቻለው ነበር። አሦር ያደረገው ሁሉ የእግዚአብሔር ቀደምት ውሳኔ አካል መሆኑ እሙን ነው። ቀደም ሲል ኢሳይያስ እንደተነበየው አሦር በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ የሚገኝ በትር ነበረ። በእግዚአብሔር ዕቅድ፣ የተመሸጉ የይሁዳ ከተሞች ባድማ ሆነዋል። አሁን ግን እግዚአብሔር የተለየ ዕቅድ ስላለው በአሦር ላይ ተነሥቶ እርሱ ራሱ ይዋጋዋል። ኃይሉ የእግዚአብሔር ሆኖ ሳለ የአሦር መመካት ምንኛ ሞኝነት ነበር! እንዲሁም ደግሞ እንዲያሸንፍ ያነሣሣው አምላክ እንዲሸነፍ ሊያደርገው እየቻለ አሦር በማንም እንደማይረታ አድርጎ ማለቡም የከፋ ሞኝነት ነበር።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ የአገር መሪዎች የአሦራውያን ዓይነት አመለካከት ያላቸው እንዴት ነው? ለ) አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች አንዳንድ ጊዜ እንደ አሦር የሚያስቡት እንዴት ነው?

4. እግዚአብሔር የአሦር ሠራዊት ኢየሩሳሌምን ሳያሸንፉ ወደመጡበት እንዲመለሱ ያደርጋል (ኢሳ. 37:28-29)። እግዚአብሔር አሁንም በኢሳይያስ አማካኝነት ለአሦር ንጉሥ የፍርድ መልእክቱን አስተላልፎአል። እግዚአብሔር የአሦርን አካሄድ ሁሉ ያውቅ ነበር። እግዚአብሔር የሚያውቀው የራሱ የሆኑትን አገሮችና ሕዝብ ብቻ አይደለም። የአሦር ንጉሥ ለውጊያ በሚወጣበት ጊዜ ሁሉ ሁኔታውን በመረዳት የይሁንታ ፈቃድ ሲሰጠው ቆይቷል። በተጨማሪም እግዚአብሔር በአሦራውያን ልብ ውስጥ የነበረውን ትዕቢትና የእስራኤልን አምላክ እንዴት እንዳቃለሉት ሁሉ ያውቃል። ስለሆነም እግዚአብሔር በአሦር ላይ የሚፈርድበት ጊዜ ደረሰ።

አሦራውያን አገሮችን በሚያሸንፉበት ጊዜ ሁሉ በሕዝቡ አፍንጫ ውስጥ ቀለበት ያኖራሉ። (ይህም በኃይለኛ በሬዎች አፍንጫ ውስጥ ቀለበቶችን አድርጎ እንደ መቆጣጠር ዓይነት ነው።) ከዚያም ከአንዱ እስረኛ ወደ ሌላኛው አፍንጫ ገመድ በማስገባት ምርኮኞችን ሁሉ አንድ ላይ ያስሯቸዋል። በተምሳሌታዊ አገላለጽ እግዚአብሔር በሠራዊቱ አፍንጫ ቀለበት በማድረግ እንደ ምርኮኛ ወደ አሦር ይመልሰዋል። ፈረስ በልጓም እንደሚመራ እግዚአብሔር በአሦራውያን አፍ ውስጥ ልጓም በመጨመር ወደ አገራቸው ይመልሳቸዋል። ስለሆነም ለእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅዶች እስረኞች ይሆናሉ።

5. ሕዝቅያስ ትንቢቱ ከመቅጽበት ሳይፈጸም ሲቀር በእምነቱ ይጸና ዘንድ እግዚአብሔር በኢሳይያስ አማካኝነት የትንቢትን የጊዜ አካሄድና አሦር የሚሸነፍበትን ወቅት አሳየው። ከእርሻቸው ፍሬን መብላታቸው ለሕዝቅያስ እግዚአብሔር አሦርን የሚያጠፋበትን ጊዜ ለማመልከት

ተጠቅሶአል። በመጀመሪያው ዓመት ሕዝቡ ሊበሉ የሚችሉት ወፍ ዘራሽ የሆነውን ብቻ ነበር። ለዚህም ምክንያቱ የአሦር ወታደሮች እህሉን ማውደማቸው ወይም ለራሳቸው መውሰዳቸው ነበር። የመከሩ ወቅት መጋቢት ወይም ሚያዝያ በመሆኑ ሠራዊቱ ከተማዬቱን የከበበው ገበሬው እህሉን ከመሰብሰቡ በፊት በእነዚህ ወራት አካባቢ ነበር ማለት ነው። ሁለተኛውም ዓመት እንደ መጀመሪያው ዓመት ስለሚሆን በቂ እህል አይኖራቸውም። በዚህ ጊዜ ምናልባትም የአሦር ሠራዊት ሕዝቡ ለሥራ ይሰማራ ዘንድ ገና ነፃ አልለቀቃቸውም ይሆናል። በይሁዳ ዝናብ የሚመጣው፤ መሬት የሚታረሰውና እህል የሚዘራው በጥቅምት ወር ነው። ስለሆነም የአሦር ሠራዊት እስከዚህ ጊዜ ድረስ የአዝመራውን እንቅስቃሴ ያስተጓጉል ነበር ማለት ነው። (ይህ ማለት የአሦር ሠራዊት ከአይሁዶች የመከር ጊዜ በፊት በመጋቢት ወይም ሚያዝያ መጥቶ ቀጣዩ የእርሻ ተግባር ከተጓጎለ በኋላ ጥቅምትን አሳልፎ ሄዶአል ማለት ነው።) ነገር ግን በሚቀጥለው ዓመት ካልተሰበሰበው እህል የበቀሉትን የመሰብሰብ ነጻነት ይኖራቸዋል። በሦስተኛው ዓመት ግን እንደ ወትሮው የማጩድ፤ የመዝራት፤ ወይን የመትከልና ፍሬውን የመብላት ዕድል ይኖራቸዋል። (ማስታወሻ፡ ብዙውን ጊዜ አይሁዶች ግማሹን ዓመት እንደ አንድ ዓመት ስለሚቆጥሩ፤ ኢሳይያስ የሚናገረው ጊዜ በድምሩ ሁለት ዓመታትን ሊያካትት ይችላል።)

6. የኢየሩሳሌምን ከበባ ተቋቁሞ ወደ ተለምዶአዊው ሕይወት የሚመለስ ቅሬታ ይኖራል (ኢሳ. 37:30-32)። ብዙዎች በጦርነት ሊሞቱ፤ ወደ አሦር በምርኮኛነት ሊወሰዱ ወይም በከተማዬቱ ውስጥ በረሃብ ሊሞቱ ቢችሉም፤ እግዚአብሔር ይተርፋሉ ያላቸው ቅሬታዎች ይኖራሉ። የእግዚአብሔር ቅንዓት፤ ቆራጥነትን የተላበሰው ዕቅዱና ተአምራታዊ ጣልቃ-ገብነቱ ይህንን ያደርጋል። ቢያንስ ለሁለት ዓመታት ያህል ከፍተኛ ችግሮች ሊኖሩባቸው ቢችሉም፤ ይህም ማለት አሦራውያን በመጀመሪያው ዓመት በመከር ወቅት ላይ ከመጡ የዚያን ጊዜውንና የቀጣዩን ዓመት እህል ያጣሉ ማለት ነው። እግዚአብሔር በዚህ አስቸጋሪ ጊዜ ውስጥ እንዲያልፉ ይረዳቸዋል።

7. የአሦር ሠራዊት ከተማዬቱን ለማሸነፍ ወይም ለማጥፋት አይችልም። እግዚአብሔር አሦራውያን ያለምንም ውጊያ ከኢየሩሳሌም ወደ አገራቸው እንዲመለሱ ያደርጋል። ምናልባትም የአሦር ሠራዊት አይሁዶችን በማስራብ እጅ እንዲሰጡ እያዘጋጃቸው በመሆኑ ከተማዬቱን መውጋቱ አስፈላጊ መስሎ አልታያቸውም ይሆናል። በይሁዳ ሠራዊት ፋንታ እግዚአብሔር ከተማዬቱን ይጠብቃታል። ለምን? ለሁለት ምክንያቶች ነው። አንደኛ፡ ሕዝቅያስ እንደጸለየው ለስሙ ክብር ሲል ነው። እግዚአብሔር በዓለም ሁሉ ስሙን

ለማስከበር ይፈልጋል። ሁለተኛ ለዳዊት ሲል ነው። እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር ልዩ ግንኙነት የነበረው ሲሆን፤ የዳዊትን ትውልድ የአይሁድን ነገሥታት ለመባረክ ቃል ገብቶ ነበር። ስለሆነም እግዚአብሔር ከተማዬቱና ሥርወ መንግሥቱ በዚህ ጊዜ እንዲወድሙ አልፈቀደም (ኢሳ. 9:7፤ 53:3፤ 2ኛ ሳሙ. 7:16 ተመልከት)። በተጨማሪም መሢሔ የሚመጣው ከዳዊት የዘር ሐረግ በመሆኑ (ኢሳ. 9:7) ያ ዘር መጠበቅ ነበረበት። ይህ መሢሔ የሚመጣበት የዘር ሐረግ እንዳይጠፋ ይጠብቅ ዘንድ እግዚአብሔር ሕዝቅያስን ንጉሥ አድርጎ አቆመው።

ረ. እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን ከአሦር ያድናታል (ኢሳ. 37:36-38)

እግዚአብሔር በሚዋጋበት ጊዜ ሊያስቆመው የሚችል ማንም የለም! እግዚአብሔር በሁለት መንገዶች ፍርዱን በመግለጥ አሦርን ለመቅጣት የተናገረውን ቃል ፈጽሞ አል። አንደኛ፤ እግዚአብሔር የትንቢትን ቃላት ከተናገረ በኋላ ወዲያውኑ በአሦር ሠራዊት ላይ ፍርድን አውርዶአል። እግዚአብሔር መልአኩን ልኮ የግብፅን በኩራት እንደገደለ (ዘጸ. 12:12)፤ በዳዊት ዘመን ኢየሩሳሌምን ሲያጠፋ እንደነበረው (2ኛ ሳሙ. 24:16)፤ የእግዚአብሔር መልአክ የአሦርን ሠራዊት እንዲያጠፋ ተላከ።

በብሉይ ኪዳን ውስጥ ሁለት ዓይነት መላእክት ተጠቅሰዋል። ለተወሰኑ ጉዳዮች የሚላኩ ተራ መላእክት አሉ። ከዚህም በላይ በተወሰኑ አጋጣሚዎች ላይ ብቻ የሚገለጽ «የእግዚአብሔር መልአክ» አለ። («የእግዚአብሔር መልአክ» የተባለው በዕብራይስጥ ቋንቋ ሁለት ትርጉሞች አሉት። ይኸውም አንደኛው አጠቃቀም ከእግዚአብሔር መላእክት አንዱ የሚል ሲሆን፤ ሁለተኛው ብቻውን የእግዚአብሔር መልአክ የሆነው ማለት ነው። አማርኛው ግን ሁለቱም «የእግዚአብሔር መልአክ» ብሎ ይጠቀልላቸዋል። ይኼኛው ልዩ መልአክ ከሌሎች መላእክት ይለያል።) ልዩው የእግዚአብሔር መልአክ መልአክ መባል ብቻ ሳይሆን «ጌታ» ተብሎ በመጠራት መለኮታዊ ባሕርያት እንዳለው ተመልክቷል (ዘፍ. 16:7፤ 11፤ መሳ. 13:ከ21 ጀምሮ፤ ዘጸ. 23:20-23)። ይህ ልዩ የእግዚአብሔር መልአክ የተገለጠባቸውን ሁኔታዎች በጥንቃቄ በምናጠናበት ጊዜ ይህ መልአክ ራሱ እግዚአብሔር እንደሆነ እንረዳለን። ብዙ ምሑራን ይህ የጌታ መልአክ እየተባለ በብሉይ ኪዳን ዘመን ይገለጥ የነበረው የሰውን ሥጋ ለብሶ ከመምጣቱ በፊት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንደነበር ይስማማሉ።

በአንድ ታላቅ ፍርድ በአንድ ሌሊት አንድ መቶ ሰማንያ አምስት ሺህ ወታደሮች ሞቱ። ይህ ከአሦር ሠራዊት የተወሰነው ብቻ በመሆኑ

ጠቅላላው የሠራዊቱ ቁጥር ከዚህ የገዘፈ መሆን አለበት! ኢሳይያስ ይህ ሠራዊት በኢየሩሳሌም አካባቢ እንደመሸገ አይናገርም፤ የጥንት ታሪክ ጸሐፊዎች ሠራዊቱ ከግብፅ ጋር ለመዋጋት በደቡቡ የእስራኤል ክልል እንደነበረ ያስባሉ። አንድ ጥንታዊ ታሪክ ጸሐፊ አይጦች የወታደሮቹን ቀስቶች ማጣበቂያ ገመዶችና ሌሎች በርካታ መሣሪያዎችን ስላወደሙባቸው ወታደሮቹ ጦርነቱን ለማቆም እንደ ተገደዱ ገልጾአል። አንዳንዶች አይጦች የሚለው ቃል መቅሠፍቱን ለመግለጽ የተጠቀመበት ተምሳሌታዊ ቃል መሆኑን ያስረዳሉ። ሄሮዶተስ የተባለው የግሪክ የታሪክ ጸሐፊ የአሦር ሠራዊት በቸነፈርና መቅሠፍት እንደተመታ ይናገራል። ምናልባትም የእግዚአብሔር መልአክ እርሱ ያለውን መቅሠፍት ተጠቅሞ ይሆናል። እግዚአብሔር እንደተናገረው፡ የአሦር ሠራዊት ከይሁዳ ጋር ሳይዋጋ ወደ ነገዌ ተመለሰ። (ይህም በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ የሚገኙትን የተለያዩ ትንቢቶች ከፍጻሜ አድርሶአል። ኢሳ. 10:33-34፤ 30:31፤ 31:8 ተመልከት።) ምንም እንኳ ሰናከሬም ከዚህ በኋላ ለተጨማሪ ሃያ ዓመታት ቢነግሥምና ብዙ ጦርነቶችን ቢዋጋም፤ ወደ ኢየሩሳሌም ተመልሶ አልመጣም፤ ቢሆንም ወደ በኋላ አሦራውያን የሕዝቅያስ ልጅ የሆነውን ምናሴን ማርከው ለመውሰድ ችለዋል (2ኛ ዜና 33:11)።

ነገር ግን እግዚአብሔር የአሦር ንጉሥ ወደ አገሩ ተመልሶ በሰይፍ እንደሚወድቅ ተንብዮ ነበር (ኢሳ. 37:7)። ያ አልተፈጸመም። ይህ የሆነው የእግዚአብሔር የተስፋ ቃሎች በከፊል ብቻ ስለሚፈጸሙ ነው ወይስ አንዳንድ የተስፋ ቃሎች ጭራሽ ስለማይፈጸሙ ነው? አይደለም! አንድ ነገር ከእግዚአብሔር ከወጣ በከፊል ሳይሆን ሙሉ ለሙሉ ይፈጸማል። ሐሰተኛውን ከእውነተኛው ነቢይ የምንለይበት አንዱ መንገድም ይኸው ነው። ትንቢቱ በከፊል ብቻ የሚፈጸም ከሆነ ነቢዩ እውነተኛ እንዳልሆነ እናውቃለን። አንድ ቀን ሰናከሬም ናሳራክ የተባለ ጣዖቱን እያመለከ ነበር። ሁለት ልጆቹ ገደሉትና ዛሬ በቱርክ ውስጥ ወደሚገኝ አራራት ወደተባለ ስፍራ ኮበለሉ። አስራዶን የተባለ ሌላኛው ልጁ ዙፋኑን ተረከበ። በዚህ ክፍል ኢሳይያስ ሕዝቅያስንና ሰናከሬምን እያነጻጸረ ይሆናል። ሕዝቅያስ ወደ ቤተ መቅደስ ሄዶ ከእግዚአብሔር ዘንድ ነፃ መውጣትንና ደኅንነትን ሲያገኝ፤ ሰናከሬም ግን ወደ አምልኮተ ጣዖቱ ቤተ መቅደስ ሄዶ ተገድሎአል። የሕዝቅያስ አምላክ ጸሎትን ሲመለስ፤ የሰናከሬም አምላክ ግን ኃይል አልነበረውም።

18ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከእነዚህ ትንቢቶች ስለ እግዚአብሔርና ትንቢት ምን እንማራለን? ለ) በእነዚህ ሁለት ምዕራፎች ለአንተና ለቤተ ክርስቲያንህ የሚሆኑ ምን ምን ትምህርቶች አሉ?

ኢሳይያስ 38

ጌታሁን በደቡብ ኢትዮጵያ ውስጥ ለሚገኙት ዘላኖች ወንጌልን እንዲያዳርስ ከእግዚአብሔር ጥሪ ደረሰው። ምንም እንኳን ቤተሰቡ በዚህ አገልግሎት ባይደሰትም ከቤተ ክርስቲያኑ ባገኘው ድጋፍ ሚስቱንና ልጆቹን ይዞ ወደዚያው ተጓዘ። ጌታሁን እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር እንዳለ እርግጠኛ ነበር። ሰዎች የወንጌልን ቃል ሰምተው ይድኑ ጀመር። ይህም በአካባቢው የነበረውን ጠንቋይ አበገነው። በመጀመሪያ ጌታሁን እንዲሞት ረገመው። ግን ጌታሁን ወደ እግዚአብሔር ስለ ጸለየ እርሱ አዳነው። ቀጥሎም ጠንቋዩ ወደ ጎሳው አለቃ ዘንድ በመሄድ ጌታሁን የአካባቢውን ባህል እየበረዘ በመሆኑ «ቅዱስ» ጦርነት እንዲያውጅበት ነገረው። ይህም ማለት ጀግንነቱን ለማሳየት የሚፈልግ ማንኛውም ወጣት ጌታሁንን አለተከላካይ ሊገድል ይችል ነበር ማለት ነው። ይህም ጌታሁንን አስፈራው። ሚስቱንና ልጆቹን ይዞ ወደ መጣበት ስፍራው ተመለሰ። ወደ እንዲህ ዓይነት አደገኛ ስፍራ ደግሞ ላለመለስ ወሰነ።

የሞት ፍርሃት በዓለማችን ላይ ከሚገኙት እጅግ የጠነከሩ አንቀሳቃሽ ኃይላት አንዱ ነው። ሰዎች ከሞት ለማምለጥ ሲሉ ያዳናቸውንና የዘላለም ሕይወት የሰጣቸውን አምላክ እስከመካድ ይደርሳሉ። እንደ ጌታሁን እግዚአብሔር ያከናውኑት ዘንድ የጠራቸውን ሥራ እስከመተው ይደርሳሉ። ሞትን ከመጋፈጥ ይልቅ ሳይታዘዙ በሕይወት መኖርን ይመርጣሉ።

19ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ክርስቲያኖች ሞትን ወይም አካላዊ ሥቃይን ለመሸሽ ስሕተት እንደሆኑ እያወቁ ሊያደርጓቸው የሚችሉአቸውን አንዳንድ ነገሮች ዘርዝር። ለ) ይህንን የሚያደርጉት ለምንድን ነው? ሐ) ሞት አስፈሪ የሚሆነው ለምንድን ነው?

ንጉሥ ሕዝቅያስም ሞትን ፈርቶ ነበር። ሲታመምና እንደሚሞት ሲነገረው እግዚአብሔር እንዲያተርፈው ተማጸነ። ሕዝቅያስ ሞትን የፈራው እኛ ከምንፈራው በላይ ነበር። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሞት በኢየሱስ ክርስቶስ የምንገባበት የዘላለም ሕይወት በር እንደሆነ ተገልጿልናል። በእርግጥ በሞት ላይ ድልን መቀዳጀት እንደሚቻል ኢየሱስ ክርስቶስ ከሞት ተነሥቶ አሳይቶናል። በብሉይ ኪዳን ዘመን ግን አንድ ሰው ከሞተ በኋላ ምን እንደሚጠብቀው ለማሳየት የሚያስችሉ ብዙ ትምህርቶች ለሕዝቅያስ አልነበሩም። ትንሣኤን የሚያመለክቱ ነገሮች ቢኖሩም (ኢዮ. 19:25-27)፤ እግዚአብሔር ለአይሁዶች ከሞት በኋላ ስለሚከሰተው ነገር በትክክል አልገለጸላቸውም ነበር። ስለሆነም ሞት ማንም ወደዚያ ከገባ በኋላ

የማይመለስበት ያልታወቀ ጥላ ሆኖ ይታይ ነበር። ዛሬ እንደምናቸው እንዳንድ ሰዎች የሞት ፍርሃት ሕዝቅያስ አንዳንድ ጥፋቶችን እንዲፈጽም አደረገው። ክርስቲያኖች እንደ ሕዝቅያስ ወይም እንደ ጌታሁን ዓይነት ስሕተት እንዳይሠሩ ከሞት በኋላ ምን እንደሚሆን ጠንቅቀው ሊያውቁ ይገባል።

20ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 38-39 አንብብ። (ሀ) እግዚአብሔር በሕዝቅያስ ላይ እንደሚከሰት የተናገረው ምን ነበር? (ለ) የሕዝቅያስ ምላሽ ምን ነበር? ከግጥሙ እንደሚታየው (ቁ. 10-20) ሕዝቅያስ እንዲህ ሞትን የፈራው ለምንድን ነው? (ሐ) እግዚአብሔር ለሕዝቅያስ የሰጠው የተስፋ ቃል ምንድን ነው? (መ) እግዚአብሔር የተናገረው ትንቢት እንደሚፈጸም ለሕዝቅያስ የተሰጠው ምልክት ምንድን ነው? በሳይንስ ይህ አስቸጋሪ ምልክት የነበረው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር ለሕዝቅያስ ይህንን ምልክት የሰጠው ለምን ይመስልሃል? (ሠ) ሕዝቅያስ ከዳነ በኋላ ለመጠየቅ የመጣው ማን ነበር? (ረ) ሕዝቅያስ ለጠያቂዎቹ ያደረገውና ኢሳይያስን ያስቆጣው ምንድን ነው? (ሰ) ኢሳይያስ የይሁዳን የወደፊት ዕጣና ከእነዚህ ሰዎች ጋር የሚኖራቸውን ግንኙነት አስመልክቶ የተናገረው ትንቢት ምን ነበር? (ሸ) ሕዝቅያስ ለትንቢቱ የሰጠው ምላሽ ምን ነበር? ይህ ስለ ሕዝቅያስ አመለካከት ምን ያሳያል? (ቀ) ኢሳይያስ 38-39ን ከ2ኛ ነገሥት 20:1-19 እና 2ኛ ዜና 32:24-31 ጋር አነጻጽር። በእያንዳንዱ ተመሳሳይ ምንባብ ውስጥ የተጨመረው አሳብ ምንድን ነው? (በ) የኢሳይያስ 38-39ን መልእክት በአንድ ዓረፍተ ነገር አጠቃልላህ ጻፍ።

1. የሕዝቅያስ መታመምና እግዚአብሔር ለጸሎቱ የሰጠው ምላሽ (ኢሳ. 38:1-8፣ 21-22)

በኢሳይያስ ምዕራፍ 38-39 የተጠቀሱት ክስተቶች መቼ እንደተፈጸሙ በምሑራን መካከል የአሳብ ልዩነት ይታያል። ኢሳይያስ ሕዝቅያስ መቼ እንደታመመ ምንም ዓይነት ግልጽ መረጃ አይሰጠንም። የአሦር ሠራዊት ይሁዳን ባጠቃበት ወቅት መፈጸሙን ለማመልከት «በዚያም ወራት» የሚል አጠቃላይ ሐረግ ከማስቀመጡ በቀር ቁርጥ ያለ አሳብ አላስቀመጠም። አንዳንድ ምሑራን በ710 ዓ.ዓ. ወደነበረው ቀደምት ዘመን እንደሚያመለክት ያስባሉ። ነገር ግን እነዚህ ክስተቶች የተፈጸሙት ሰናከሬም ይሁዳን ባጠቃበት ወቅት ይመስላል። ሕዝቅያስ የሞተው በ687 ዓ.ዓ. ስለሆነ ከዚያ ላይ አሥራ አምስት ዓመታት ሲቀነስ ጊዜው 702 ዓ.ዓ. ይሆናል። ይህም ሰናከሬም ይሁዳን ከማጥቃቱ በፊት የነበረው የ701 ዓ.ዓ. ዘመን መሆኑ ነው። ኢሳይያስ 38:6 እንደሚያመለክተው፤ አሦራውያን ገና ያልተደመሰሱ ይመስላል። ስለሆነም ድርጊቱ የተፈጸመው በኢሳይያስ 36-37 ከተዘረዘሩት ክስተቶች በፊት ከ701 ዓ.ዓ. በፊት ነው። ስለ እነዚህ ክስተቶች የቀረበውን ቅደም ተከተል እንደሚከተለው አስተውል።

727-726

ሕዝቅያስ መንገሥ ጀመረ።

723-722

ለማርያ ተከብባ ተወረረች።

702

ሕዝቅያስ ታመመ (ኢሳ. 38-39)።

701

የሰናከሬም ወረራ (ኢሳ. 36-37)

687

ሕዝቅያስ ሞተ

ኢሳይያስ ይህንን ድርጊት ከመጀመሪያው ላይ ያለበት መጠበቅ ምክንያት መጽሐፉን በሚያቀነባብርበት ጊዜ ምዕራፍ 38-39 ለቀሪው ክፍል እንደ ዓውድ ሆኖ እንዲያገለግል ስላሰበ ነው። ምዕራፍ 40-66 የተጻፈው ከ130 ዓመታት በኋላ የሚፈጸመውን የባቢሎናውያንን ምርኮ ከግምት ውስጥ በማስገባት ነበር። በእነዚህ ምዕራፎች ኢሳይያስ ምርኮው እንደተፈጸመና የተማረኩትን ሰዎች ለማበረታታት እንደሚፈልግ በሚያስረዳ አገላለጽ ጽፎአል። ኢሳይያስ 38-39 ምንም እንኳ እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን ከአሦር ምርኮ ቢታደግም ለባቢሎን ምርኮ የምትዳረግበት ዘመን እንደሚመጣ በአጭሩ ያሳያል። ስለሆነም ክፍሉ የመጽሐፉን ትኩረት ወደ መጭው ጊዜ ማለትም ከአሦር ወደ ባቢሎን አገዛዝ ያሸጋግረዋል።

የሕዝቅያስን ሕመም ለማስወገድ ሐኪሞችና አዋቂዎች የሚያደርጉት ነገር አልነበረም። ለፈውስ የተደረገ ጸሎትም አልረዳውም። ይልቁንም እግዚአብሔር ሕዝቅያስ እንደሚሞት በመግለጽ እንዲያስጠነቅቀው ኢሳይያስን ላከው። ሕዝቅያስ እግዚአብሔርን የሚፈራ ንጉሥ ስለነበር እግዚአብሔር ራሱን፣ ቤተሰቡንና አገሩን ለሞቱ እንዲያዘጋጅ ተናገረው። ሕዝቅያስ ሕጋዊ የዙፋን ወራሽ ልጅ የነበረው ስለማይመስል ይህ በጣም አስፈላጊ ነበር። (ምናሴ የነገሠው በአሥራ ሁለት ዓመቱ ስለነበር ይህ ከስተት ከተፈጸመ ከሦስት ዓመታት በኋላ ነበር የተወለደው። 2ኛ ነገ. 21:1።) የአሦር ሠራዊት ወደ ይሁዳ እየገፉ ስለመጡ ከሰብዓዊ አመለካከት አኳያ ወቅቱ የመሪዎችን ሹምሽር ለማካሄድ አመቺ አልነበረም።

ሕዝቅያስ ፊቱን ወደ ግድግዳው መልሶ ያለቀሰበትን ሁኔታ ምሑራን በተለያዩ መልኮች ይረዱታል። አንዳንዶች የመራራ ኃዘን ምልክት አድርገው ይወስዱታል። «ዕድሜ ልኬን ሳገለግለው ኖራ እግዚአብሔር ሊገድለኝ ይፈልጋል። አሠራሩ እንዲህ ከሆነ የእግዚአብሔር አፍቃሪ አምላክነት ከምኑ ላይ ነው?» የሚሉ አሳቦች መጽናናትን ከልቡ አርቀውበት ነበር። ሌሎች ደግሞ ሕዝቅያስ ጀርባውን በክፍሉ ውስጥ ለነበሩት ሰዎች ሰጥቶ ፊቱን ወደ ግድግዳው የመለሰው አሳቡን ወደ እግዚአብሔር ለመሰብሰብ እንደሆነ ያስባሉ። ዘዳግም 7:12-15 እንደሚለው፡ እግዚአብሔር ይፈውሰው ዘንድ እየጸለየ ነበር።

21ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ክርስቲያኖች እግዚአብሔርን የሚያገለግሉ በመሆናቸው ከመልካም ነገሮች በቀር ክፉ ነገሮች እንደማያጋጥሙአቸው የሚያስቡት እንዴት ነው? ለ) እግዚአብሔር ክርስቲያኖች እንደሚቸገሩ ነው ወይስ እንደማይቸገሩ ነው የተናገረው? ዕብ. 12:1-13፤ ያዕ. 1:2-4፤ 1ኛ ጴጥ. 2:19-25፤ 4:12-19 ተመልከት።

እግዚአብሔር ለሕዝቅያስ ቸርነቱን በማሳየት ጸሎቱን ሊሰማና ሊፈውሰው ተስማማ። ኢሳይያስ ከንጉሡ ተለይቶ ወደ ቤቱ እየተመለሰ ሳለ ተናገረው (2ኛ ነገ. 20:4)። እግዚአብሔር ሕዝቅያስን የፈወሰው ስላዘነለት ብቻ ሳይሆን ለዳዊት ስለገባለት ቃል ጭምር ነበር። እግዚአብሔር ያበረታታው ዘንድ ለሕዝቅያስ ሁለት ዐበይት የተስፋ ቃሎችን ሰጠው። በመጀመሪያ ለተጨማሪ 15 ዓመታት እንደሚኖር ነገረው። ሁለተኛ ሕዝቅያስንና የይሁዳን ሕዝብ ከአሦር እንደሚታደግ ተናገረ። ኢየሩሳሌም አትጠፋም። ኢሳይያስ 38:6 ሕዝቅያስ ታሞ ሊሞት በተቃረበ ጊዜ የአሦር ሠራዊት ጥቃት እንዳሳሰበው የሚያመለክት ይመስላል። ነገር ግን የባቢሎን ጎብኝዎች ለመምጣት መቻላቸው ሠራዊቱ ይሁዳን ማጥቃት እንዳልጀመረ ያሳያል።

ሕዝቅያስ የኢሳይያስን ቃል እንዳላመነ ተገልጾአል። ስለሆነም የኢሳይያስ ቃል በተአምራታዊ ምልክት እንዲረጋገጥለት ጠየቀ (38:22)። እግዚአብሔርም ሕዝቅያስ እንደሚድንና ሕዝቡም ከአሦር ወረራ እንደሚተርፍ ምልክት ሰጠው። በመጽሐፍ ቅዱስ አጠቃቀም ምልክት የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል ወይም የአንድን ግለሰብ እውነተኛነት ለማረጋገጥ የሚያገለግል ልዕለ ተፈጥሮአዊ ክስተት ነው (እግዚአብሔር የሕዝቅያስ አባት ለነበረው አካዝ የሰጠውን ምልክት ከኢሳ. 7:11፥ 14 ተመልከት)።

ለምሳሌ በዮሐንስ ወንጌል የኢየሱስ ተአምራት ሁሉ ምልክቶች ተብለዋል። ለዚህም ምክንያቱ የኢየሱስን መለኮታዊ መሢሕነት የሚያረጋግጡ መሆናቸው ነው። እግዚአብሔር የሕዝቅያስን እምነት ለመደገፍ የሰጠው ምልክት አስገራሚ ነው። እግዚአብሔር በአካዝ ደረጃዎች የነበረው የፀሐይ ጥላ አሥር ደረጃዎች ወደ ኋላ እንዲመለስ እንዳደረገው ተገልጾአል። እነዚህ ንጉሡ ወደሚገኝበት ሰገነት የሚወስዱ ደረጃዎች ሊሆኑ ይችላሉ። አንዳንድ ምሑራን ደግሞ ኢሳይያስ አካዝ ለኢየሩሳሌም ሕዝብ ያስተዋወቀውን የፀሐይ ጥላ እንደሚያመለክትና ደረጃዎቹም የፀሐይ ጥላ መስፈሪያዎች እንደሆኑ ይናገራሉ (በ2ኛ ነገሥት 20:8-10 እግዚአብሔር ለሕዝቅያስ ጥላው ወደ ኋላ ወይም ወደ ፊት አሥር ደረጃዎችን እንዲሄድ ያስመረጠው መሆኑ ተገልጾአል። ሕዝቅያስ ይበልጥ አስቸጋሪ የሆነውን የጥላዎችን ወደ ኋላ አሥር ደረጃዎች የመሄድ ምልክት ጠየቀ።) ስለሆነም እግዚአብሔር ከፀሐይ ወደ መሬት የሚወርደው ጥላ የኋሊት ይጓዝ

ዘንድ የመሬትን የመሽከርከር እንቅስቃሴ ገታ። አንዳንድ ምሑራን ደግሞ እግዚአብሔር የመሬትን መሽከርከር ከመግታት ይልቅ ከፀሐይ ወደ መሬት የሚመጣውን የብርሃን ማዕዘን በመለወጥ ጥላውን እንደለወጠው ያስረዳሉ። ምንም ይሁን ምን ነገሩ ተአምር ነበር። ሕዝቅያስም ሆነ ሌሎች ሰዎች ይህንኑ አውቀዋል።

ከዚያ በኋላ እግዚአብሔር ኢሳይያስን በመጠቀም ለሕዝቅያስ ጤናውን መለሰለት። ይህም ዛሬ በነርሶችና በዶክተሮች አማካኝነት ለሰዎች ጤንነት እንደሚሰጥ ዓይነት ነው። ኢሳይያስ የበለሰ ጥፍጥፍ አምጥተው ከእባጩ ላይ እንዲያስቀምጡ የተናገረው ለሐኪሞች ሳይሆን አይቀርም። በለስ በዚያን ዘመን የታወቀ መድኃኒት ነበር። እግዚአብሔርም የሕዝቅያስን ጸሎት በመመለስ የመጀመሪያውን ቃል ኪዳን ማለትም ከሞት እንደሚያድነው የተናገረውን ፈጸመለት። ሁለተኛው የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ማለትም የአሦር መደምሰስ እንዴት እንደሚፈጸም ኢሳይያስ ቀደም ብሎ በምዕራፍ 36-37 የገለጸ በመሆኑ በዚህ ስፍራ ምንም ሳይናገር አልፎአል።

2. ሕዝቅያስ ከሞት ደጃፍ እንደደረሰ በመግለጽ የጻፈው ግጥም (ኢሳ. 38:9-20)

ከዳነ በኋላ ሕዝቅያስ በመዝሙረ ዳዊት ውስጥ የሚገኙትን የሚመስል በግጥም መልክ የተጻፈ ምስጋና ለእግዚአብሔር አቀረበ። ይህም ግጥም ለሁለት የተከፈለ ነው።

ሀ. ሕዝቅያስ ስለሚጠብቀውና ስለመጣበት ሞት አጉረመረመ (ኢሳ. 38:10-14)። ሕዝቅያስ ገና ስላላረጀ በዚህ ዕድሜ ሳለ የሞትን ጽዋ መጎንጨቱ መረረው። በዚህ ወቅት ሕዝቅያስ ልጅ አልነበረውም የሚለው ግምታችን ትክክል ከሆነ ደግሞ በዕብራውያን ባሕል አለወራሽ ልጅ መሞት እጅግ አሳዛኝ ነገር ነበር። መሞት ማለት ሕዝቅያስ ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሄዶ አያመልክም ማለት ነበር። ምንም እንኳን ሕዝቅያስ እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ባያየውም በቤተ መቅደስ ውስጥ በሚያመልክበት ጊዜ እግዚአብሔርን እንደ ማየት የሚቆጠር ገጠመኝ ነበረው። ከሞተና በቤተ መቅደስ ውስጥ እግዚአብሔርን ካላመለከ ከእንግዲህ እግዚአብሔርን እንደማያይ አሰበ። እንዲሁም ደግሞ ከሰው ልጆች ማለትም ከሕያዋን ጋር እንደማይገናኝ አሰበ።

ሕዝቅያስ ሞቱን ከአራት ነገሮች ጋር አነጻጽሮአል። በመጀመሪያ፡ በድንኳን ውስጥ ከሚኖር ዘላን በግ እረኛ ጋር አነጻጸረ። እረኛው ለበጎቹ ግጦሽ እየፈለገ ከቦታ ቦታ በሚዘዋወርበት ጊዜ ድንኳኑን ነቅሎ መሄድ ይኖርበታል። በተመሳሳይ ሁኔታ የሕዝቅያስም ምድራዊ ሕይወት እየተነቀለ ነበር። ሁለተኛ፡ ሸማኔ ሸማውን ሠርቶ ሲያበቃ

እንደሚጠቅልል የሕዝቅያስም ሕይወት ተጠቅልላ ተቆረጠች። ሦስተኛ፡ አንበሳ የእንስሳትን አጥንት እንደሚሰብር እግዚአብሔርም እስከ ሞት ድረስ እንዲታመም በማድረግ የሕዝቅያስን መንፈስና ስሜት ሰባበረ። አራተኛ፡ ሕዝቅያስ ወደ እግዚአብሔር የሚያሰማው ጩኸት እንደ ርግብ የመረረና እንደ ጨረባ ወይም እንደ ሽመላ የከረረ ነበር። ሞት ወደ ሕዝቅያስ በቀረበ ጊዜ ዓይኖቹ ደክሙ። ሊያደርግ የሚችለው ነገር ቢኖር እግዚአብሔር ይረዳው ዘንድ ማልቀስ ብቻ ነበር።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንተ ወይም ሌላ ሰው እንደ ሕዝቅያስ ዓይነቱን አጣብቂኝ የተጋፈጠበትን ሁኔታ ግለጽ። ለ) አንተ ወይም ሌላው ሰው ለዚህ ሁኔታ ምላሽ የሰጣችሁት እንዴት ነበር?

ለ. ሕዝቅያስ እግዚአብሔር ከሞት ስላዳነው ያመሰግነዋል (38:15-20)። እግዚአብሔር ከሞት ካዳነው በኋላ ሕዝቅያስ በጻፈው ግጥም በተአምራቱ ወይም በምሕረቱ ላይ ሳይሆን እግዚአብሔር ጸሎቱን በመመለሱ በተከሰተው ውጤት ላይ ያተኩራል። ገጠመኝን ዘወር ብሎ በመመልከት የሥቃዩ ጊዜ እንደጠቀመው ይገልጻል (38:17)። እግዚአብሔር የማይገባውን ተጨማሪ ዕድሜ ስለሰጠው ከእነዚያ የሕመም ቀናት ራስን ዝቅ ማድረግን ተማረ (38:15)። በታደሰ መነቃቃት ለሕይወት የበለጠ ክብር ሰጠ (38:16)። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እግዚአብሔር ያደረገለትን ለሌሎች እየተናገረ በበለጠ መነቃቃት እግዚአብሔርን ሲያመሰግንና ሲያመልክ ስለ እርሱም ለሌሎች ሲመሰክር ይኖራል (38:19-20)። ይህም እግዚአብሔር ለእርሱ ያለውን ግላዊ ፍቅር እንዲገነዘብ አደረገው። ይህም ኃጢአትን ሙሉ ለሙሉ ይቅር እስከማለት የደረሰ ነበር። እግዚአብሔር ከፊቱ ያለውን ኃጢአት ከኋላው እንዳስቀመጠ ያህል ጭራሽ የማይታሰብ ሆነ (38:17)። (ይህ ምናልባትም ሕዝቅያስ ሕመሙ የመጣው ከግብፅ ጋር ቃል ኪዳን እንደማድረግ ከመሳሰሉት ኃጢአቶቹ የተነሣ እግዚአብሔር ስለፈረደበት እንደሆነ ማመኑን ያመለክታል።)

ሕዝቅያስ በብሉይ ኪዳን ግንዛቤው ላይ በመመሥረት ሞት አሠቃቂ ገጠመኝ የሆነበትንና እግዚአብሔርም እርሱን የፈወሰበትን ምክንያት ገልጾአል። ለሕዝቅያስ ሞት የሕልውናና እግዚአብሔርን የማመስገን ፍጻሜ ነበር። ከሞተ በኋላ የሚወደውን የቤተ መቅደስ አምልኮት፣ የዝማራ፣ የመሥዋዕት አቅራቢና የእግዚአብሔርን ቃል ንባብ የማዳመጥ ዕድል እንደማያገኝ አሰበ። እግዚአብሔር ያደረገለትን ሁሉ ከሌሎች ሰዎች (ከልጆቹ) ጋር ሊካፈል እንደማይችል አሰበ። (አንዳንድ ምሑራን ሕዝቅያስ ኃጢአቱ ለሞት እንዳበቃው ማሰቡን ይናገራሉ። ሕይወት የሚገኘው የኃጢአትን ይቅርታ በማግኘት ብቻ ነው። የኃጢአትን ይቅርታ ሳያገኝ መሞት ማለት ከሚወደው አምላክ መለየት

ነበር። ሕዝቅያስ በዳነ ጊዜ ያገኘው ከአካላዊ ጤና የላቀውን የኃጢአት ይቅርታ ነበር ብለው ያስተምራሉ።)

23ኛ ጥያቄ፡- ሉቃ. 16:19-31፤ 2ኛ ቆሮ. 5:1-8፤ ዕብ. 12:22-24 አንብብ። ሀ) እነዚህ ጥቅሶች የሞቱት ሰዎች ሕልውና እንዳላቸው የሚያስተምሩን እንዴት ነው? ለ) ሕዝቅያስ የተላላተው እንዴት ነው?

የሕዝቅያስ አመለካከት ትክክል ነበርን? ሞት የሕላዌ፣ የአምልኮትና ከሌሎች ጋር የመገናኘት ፍጻሜ ነበር? አይደለም! በአዲስ ኪዳን ዘመን ኢየሱስ ካቀረበው ትምህርት በግልጽ እንደሚታየው፣ የጻድቃንና ኃጢአን የሰዎች መናፍስት የሚኖሩበት ስፍራ አለ። እነዚህም መናፍስት ለመነጋገር፣ ለማሰብ፣ የደስታን ወይም የሥቃይን ስሜት ለመለየት የሚችሉ ነበሩ። ይህም የሙታን ዓለም ሁለት ዓበይት ክፍሎች ያሉት ይመስላል። ጻድቃን ሙታን የሚኖሩበት ክፍል ደስታና አምልኮት እግዚአብሔር ያለበት ነው። ይህም በምድር ላይ ከነበሩበት ሁኔታ በበለጠ እግዚአብሔርን የሚያውቁት በመሆኑ የላቀ አምልኮት ያለበት ነው። ሌላኛው ክፍል በምድር ላይ በነበሩበት ዘመን ስለፈጸሙዋቸው በደሎች ባለማቋረጥ ቅጣትን የሚቀበሉበት ነው። እነዚህ ሰዎች ጻድቃን የሚገኙበትን አካባቢ ሊመለከቱ ቢችሉም ወደዚያ ለመሻገር አይችሉም (ሉቃ. 16:19-31)።

ኢየሱስ ክርስቶስ ከሞት በተነሣ ጊዜ በሙታን ዓለም አንድ ነገር የተከሰተ ይመስላል። ጻድቃን የነበሩበት ክፍል ወደ መንግሥተ ሰማይ ተወስዶ የጻድቃን ሙታን መናፍስት ወደ እግዚአብሔር ዙፋን የቀረቡ ይመስላል። ለዚህ ነው ሐዋርያው ጳውሎስ ከሥጋ መለየት ኢየሱስ ክርስቶስ ወዳለበት ስለሚያቀርቡን ከሕይወት እንደሚሻል የተናገረው (2ኛ ቆሮ. 5:8)። የዕብራውያን መልእክት ጸሐፊ መንግሥተ ሰማይ የጻድቃን መናፍስት የሚኖሩበት እንደሆነች ገልጾአል (12:22-24)። በዮሐንስ ራእይ ውስጥ በተለያዩ አጋጣሚዎች ሕዝብ እግዚአብሔር አምልኮአቸውን ሲያካሂዱ እንመለከታለን (6:9-12፤ 7:9-11)። ዛሬ አንድ ክርስቲያን በሚሞትበት ጊዜ፣ ምንም እንኳ ውጫዊ አካሉ ቢበሰብስና እስከ ትንሣኤ ድረስ ወደ ሕያውነት ባይመጣም (1ኛ ቆሮ. 15፤ 1ኛ ተሰ. 4:13-18) መንፈሱ ከመቅጽበት ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ይወሰዳል።

24ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሞት ለኦርቶዶክስ ክርስቲያኖችና ለሙስሊሞች ምንድን ነው? ይህ ሞትን መፍራታቸውን የሚለውጠው እንዴት ነው? ለ) ለብዙ የወንጌል አማኝ ክርስቲያኖች ሞት ምንድን ነው? ክርስቲያኖች በወንጌል አማኝ ቀብር ላይ የሚያለቅሱት ለምንድን ነው? ሐ) ከሚወዱት በመለየቱ ኃዘንና በክርስቶስ ሆኖ በመሞቱ ለሚያገኘው ሰላም በሚኖረው ደስታ መካከል ሊኖር የሚገባው ጤናማ ሚዛን ምንድን ነው? መ) ክርስቲያን ስለ

ዋት ግልጽ ግንዛቤ ሊኖረውና አንድ ሰው በሚሞትበት ጊዜ ምን እንደሚከሰት መረዳት የሚያስፈልገው ለምንድን ነው?

ኢሳይያስ 39

3. የባቢሎን ልዑካን ጉብኝትና የሕዝቅያስ የሞኝነት ተግባር (ኢሳ. 39፤ 2ኛ ነገ. 20)

የትኛውም ዓይነት ሽንገላ ለክርስቲያን እጅግ ከከፉት ነገሮች አንዱ ነው። በልበ ቅንነት የተናገሩትን የምስጋና ቃላት እንኳ ሰይጣን ወደ ትዕቢት መሣሪያነት ሊለውጥ ይችላል። እግዚአብሔር በዘማሪዋ ተጠቅሞ ጉባኤውን ይባርካል። ነገር ግን እንዴት ያለ ጥሩ ዝማራ እንዳቀረበች ሊነግሯት ብዙውን ጊዜ በችሎታዋ ትኩራራለች። ወይም ደግሞ ሰባኪው የሰዎችን ልብ የሚነካ መልእክት ሲያቀርብ በሚሰጠው መገሳ ሰውዬው ለትዕቢት ይዳረጋል። በአንዳንድ ባሕሎች ጥሩ አገልግሎት ላቀረበ ሰው ይጨበጫቸዋል። ሰይጣን ይህንንም ወደ ትዕቢት ሊለውጥ ይችላል።

25ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚያገለግሉ ሰዎችን ወደ ትዕቢት ሊነዱ የሚችሉ ክርስቲያኖች የሚፈጽሟቸው አንዳንድ ነገሮች ምንድን ናቸው? ለ) አብያተ ክርስቲያናት ሰይጣን አንድን ሰው ለማስታበይ መሣሪያ አድርጎ እንዳይጠቀምባቸው ምን የተለየ ነገር ሊያደርጉ ይገባል?

ንጉሥ ሕዝቅያስን ለውድቀት የጣለው ሽንገላ ነበር። የባቢሎን የልዑካን ቡድን ስጦታውንና የምስጋና ቃላት ይዞ ሲመጣ ሕዝቅያስ በኩራት ተወጥሮ ከጥንቃቄ ክልል ራቀ። በኋላ የእግዚአብሔር ቀንደኛ ጠላቶች ለሚሆኑት ለእነዚህ እንግዶች በሞኝነት የአገሩን ሀብት ሁሉ አሳየ። በእጅ አዙር መንገድ ባቢሎናውያን የአገሪቱን ሀብት ለመውሰድ ሲሉ በኢየሩሳሌም ላይ ለሚፈጽሙት ጥቃት ጋባዥ መሣሪያ ሆነ።

በሕዝቅያስ ዘመን ከፍተኛ የፖለቲካ ሜራዎች ይካሄዱ ነበር። ምንም እንኳ አሦር ታላላቅ ግዛቶችን በዋነኛነት የተቆጣጠረች ብትሆንም፤ ከቁጥጥሯ ሥር የነበሩት አገሮች የአሦርን አገዛዝ አሽቀንጥሮ ለመጣል የሚያስችላቸውን ስምምነት ለማድረግ ከመፈለግ የቦዘኑበት ጊዜ አልነበረም። በዚህ ወቅት ባቢሎን በአብዛኛው ከአሦር አገዛዝ ሥር ስትሆን ነጻነቷን ለመቀዳጀት ባለማቋረጥ ትታገል ነበር። ሕዝቅያስም በአሦር አገዛዝ ሥር ስለነበረ ከግብፅና ከባቢሎን ጋር ሕብረት በመፍጠር አሦርን ለማሸነፍ ይፈልግ ነበር። ስለሆነም ባቢሎናውያን ወደ ይሁዳ የመጡት ሕዝቅያስ ስለተፈወሰ ፈንጥዘው ሳይሆን ሕዝቅያስ ከባቢሎን ጋር ስምምነት ለመፈራረም ይዳዳ ስለነበር ነው።

ከአሦር አገዛዝ ሥር የነበረችው የባቢሎን ንጉሥ መሮዳክ ባልዳን ይባላል። መጀመሪያ በፋርስ ባሕረ ሰላጤ አካባቢ የነበረው ስፍራ ገዥ ነበር። በ721 ዓ.ዓ. ግን በኤላማይቲስ ድጋፍ አማካኝነት ባቢሎንን ለመያዝና ከ721-710 ዓ.ዓ. ለመንገሥ ችሎአል። ከዚያም ዳግማዊ ሳርጎን ባቢሎንን በመያዙ ከባቢሎን ለመሸሽ ተገደደ። ሳርጎን ከሞተ በኋላ በ705 ዓ.ዓ. አካባቢ መሮዳክ ባልዳን ወደ አገሩ ተመልሶ በመንገሥ የባቢሎንን ነጻነት ለአጭር ጊዜ እንደገና መሠረተ። በ703 ዓ.ዓ. አሦርን ተዋግቶ ለማሸነፍ እስኪችል ድረስ ኃያል ሆነ። በ702 ግን ሰናከሬም ከተማይቱን ዳግም በመቆጣጠሩ ከባቢሎን ለመሸሽ ተገደደ። ይህም ሕዝቅያስ ታሞ የዳነውና የባቢሎናውያን ልዑካን ወደ ይሁዳ የሄዱት ከአሦር ነፃ ከወጡ በኋላ በ705-702 ዓ.ዓ. እንደሆነ የሚያመለክት ይመስላል። ምሑራን መሮዳክ አሦርን እንደገና ሊወጋ በመዘጋጀት ላይ ስለነበር የይሁዳን እገዛ ፈልጎ ልዑካኑን ወደዚያው እንደላከ ያስባሉ። (ማስታወሻ፡ አንዳንድ ምሑራን ሕዝቅያስ መሮዳክ ቀደም ሲል በ711 ዓ.ዓ. አካባቢ በባቢሎን መንገሡን እንደሚያመለክት ያስባሉ። ይህ ግን ከእግዚአብሔር በተወሰነው የ15 ዓመታት ጊዜ ውስጥ ሊውል አይችልም።)

ባቢሎናውያን የሕዝቅያስን ታሞ መዳን ለምተው የደስታ መግለጫ የያዙ የልዑካን ቡድኖቻቸውን የሚልኩበትን አጋጣሚ አገኙ። ምንም እንኳ «እንኳን እግዚር ማረህ!» ብለው ቢቀርቡትም ዋናው ፍላጎታቸው ከሕዝቅያስ ጋር ወዳጅነትን መመሥረትና ከእነርሱ ጋር በመተባበር አሦርን የሚወጋበትን መንገድ ማመቻቸት ነበር። ይህ ከግብፅ ጋር ስምምነት በመፈራረም ላይ ከነበረው የሕዝቅያስ ብሔራዊ ፖሊሲ ጋር ስለሚሄድ አሳባቸውን ተቀበለ። በባቢሎናውያን የሽንገላ ጥበብ ተበልጦ ሁሉንም ነገር አሳያቸው። በቤተ መንግሥቱ ውስጥ የተከማቸውን ገንዘብ፣ ልዩ ልዩ ዕቃዎችና ዐበይት ወታደራዊ ተቋማቱን አስጎበኛቸው። ይህንን ያደረገው ምናልባትም ይሁዳ ባቢሎን በአሦር ላይ በምታካሂደው ጦርነት ላይ ብቁ እገዛ ልታደርግ እንደምትችል ወይም ደግሞ ለባቢሎናውያን ብቁ ረዳቶች መሆናቸውን ለማረጋገጥ ይሆናል። በአሦር ጥቃት ጊዜ የተገለጸ የሕዝቅያስ እምነት ነፋስ እንዳለፈበት የኩራዝ ብርሃን ከመቅጽበት ጠፋ። በመሆኑም የሥጋን ክንድ በመተማመን ባቢሎናውያን እንዲረዱት ወደዚያው ተጠጋ። የቀደመው እምነቱና በእግዚአብሔር ላይ የነበረው መደገፍ ሁሉ ጠፋ።

ኢሳይያስ ስለእነዚህ ከባቢሎን ስለመጡት ሰዎች ወሬ ሰምቶ ምን እንደሚፈልጉ ሕዝቅያስን ጠየቀው። ሕዝቅያስ (ምናልባትም ድምፁ ኩራትን እያስተጋባ) እነዚህ ሰዎች ስጦታዎችን ይዘው ከባቢሎን ጋር ወዳጅነት ይመሠርት ዘንድ ለመጠየቅ እንደመጡ ገለጸለት። ሕዝቅያስ ከተማዬቱን ለባቢሎናውያን እንዳስጎበኘ ሲናገር ኢሳይያስ በጣም

ተበሳጩ። አንድ ቀን ባቢሎን ኢየሩሳሌምንና ቤተ መቅደሱን እንደምታፈርስና ሕዝቡን ለምርኮኛነት እንደምትዳርግ ቀደም ሲል እግዚአብሔር ለኢሳይያስና ለሌሎች ነቢያት ገልጾ ነበር። አሁን ሕዝቅያስ አገሩን ማሳየቱ በኋላ ባቢሎናውያን ለሚፈጽሙት የማጥፋት ዘመቻ ሁኔታቸውን ያቀልላቸው ነበር። (ሕዝቅያስ ያለውን ሁሉ ለባቢሎናውያን ማስጎብኘቱ የኩራት ምልክት ነበር። ይሁንና፤ ኢሳይያስ ከገሰጸው በኋላ ሕዝቅያስ ንስሐ ስለመግባት አለመግባቱ ምሑራን በአሳብ ይለያያሉ።)

ያን ዕለት ኢሳይያስ ለሕዝቅያስ የተናገረው ትንቢት ድንጋጤን ሳይፈጥርበት አልቀረም። በጤንነቱና እየኩራ ለባቢሎናውያን ባሳየው ሀብት ደስ እየተሰኘ ነበር። ኢሳይያስ ግን ሕዝቅያስ ሊጠነቀቅ የሚገባው ከባቢሎን እንጂ ከአሦር እንዳልሆነ ገለጸለት። ይሁዳን አሸንፋ ሕዝቡን ወደ ምርኮኛነት የምትነዳው ባቢሎን እንጂ አሦር አልነበረም። በዚያን ጊዜ፤ ሀ) ለብዙ ዓመታት የይሁዳ ነገሥታት ያከማቹትን ሀብት ወደ ባቢሎን ታንጉዛለች፤ ለ) የዳዊት የዘር ሐረግና የሕዝቅያስ ትውልዶች የነበሩት አንዳንድ ሰዎች በባቢሎን ቤተ መንግሥት ጃንደረቦች ይደረጋሉ። በዕብራይስጥ ቋንቋ ጃንደረባነት ከአካላዊ ስልብነት እስከ ቤተ መንግሥት ሹምነት የተለያዩ ፍችዎች ሊኖሩት ይችላል። ሕዝቅያስ እግዚአብሔር እንደሚጠብቀው ባለማመኑ ከባቢሎን ጋር ተባብሮአል። ሕዝቅያስ ባቢሎን ከአሦር ጭቆና እንደምታወጣው ተማመነ። እግዚአብሔርም አሳፋሪ ፍርዱን በሕዝቅያስ አለማመን ላይ መሠረተ። ሕዝቅያስ በባቢሎን ስለተማመነ ሕዝቡንና ቤተሰቡን ጨምሮ የሚወዳቸው ነገሮች ሁሉ በምርኮኛነት ወደ ባቢሎን ይሄዳሉ። የእግዚአብሔር ፍርድ የሕዝቅያስን የእምነት ማጣት ያንጸባርቃል።

ምንም እንኳ አሳብ በኢሳይያስ 14:3-4 የቀረበ ቢሆንም፤ ባቢሎን ይሁዳን ምርኮኛ አድርጋ እንደምትወስድ በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ በግልጽ የተተነበየው በዚህ ክፍል ነው። ይህ ትንቢት የተፈጸመው ከአንድ መቶ ዓመታት በኋላ ነበር። በ609፤ 597 እና 586 ዓ.ዓ. የባቢሎን ሠራዊት ይሁዳን በመውረር በርካታ ቁልፍ መሪዎችን ወስዱል። ከነዚህም አንዱ ንጉሥ ኢዮአቂም ነው። በመጨረሻም አብዛኞቹ ተራ ሕዝቦች ተማርከው ተወሰዱ (2ኛ ነገ. 24:15)። (ማስታወሻ፡ የሕዝቅያስ ልጅ የሆነው ምናሴም በባቢሎናውያን ተማርኮ ተወስዶአል። 2ኛ ዜና 33:11)።

ሕዝቅያስ ለኢሳይያስ ጠንካራ ትንቢት የሰጠው ምላሽ አስገራሚ ነው። «በሕይወት ዘመኔ እስካልተፈጸመ ድረስ ወደፊት ስለሚሆነው አይገደኝም። በሕይወቴ መኖሪያና በሕይወት ዘመኔ ከአሦር ነፃ መሆኔ አስደስቶኛል። ለወደፊቱ ትውልድ የሚሆነው ጉዳይ አያሳስበኝም»

የሚል ነበር ምላሹ። ይህ ምንኛ በራስ ወዳድነት የተሞላ ምላሽ ነው! በኢሳይያስ 38 እንደተመለከትነው ግጥሙ በዚህ ጊዜ ስለ እግዚአብሔር ስምና ስለ አምልኮተ እግዚአብሔር ሲጨነቅ አናይም። ከራሱ በስተቀር ወደ ፊት በምርኮኛነት ለሚወሰዱት ቤተሰቦቹና የልጅ ልጆቹ እንኳ አልተጨነቀም ነበር። (ሕዝቅያስ የሰጠው ምላሽ በትሕትና የተሞላ መሆኑንና እግዚአብሔር ከኃጢአታቸው የተነሣ በይሁዳ ላይ የሚያመጣው ፍርድ ትክክል መሆኑን እንደተቀበለ የሚገልጹ አንዳንድ ምሑራን አሉ። ምናልባትም ሕዝቅያስ እርሱም ቅጣት እንደሚገባውና እግዚአብሔር ግን በምሕረቱ ይቅር ሊላቸው እንደሚችል እየገለጸ ይሆናል። ይህ ግን ተስማሚ አተረጓጎም አይመስልም።)

ሕዝቅያስ ለፈውስ ያቀረበው ጸሎት ምላሽ በማግኘቱ ያስከተላቸውን ውጤቶች አስብ። ለባቢሎናውያን ያሳየው ኩራትና ግድ የለሽ ተግባር በኋላ አገሪቱን ለምርኮኛነት አሳልፎ እንደሚሰጥ ተገልጾአል። አንዳንድ ምሑራን እንደሚሉት ከሞት በተረፈበት ወቅት ነበር በይሁዳ ከታዩት ነገሥታት ሁሉ እጅግ የከፋውን ምናሴን የወለደው። ምናሴ የእግዚአብሔር ነቢይ ኢሳይያስን ከመግደሉም ባሻገር በይሁዳ አምልኮተ እግዚአብሔርን ለማውደም የጣረ ሰው ነበር። እግዚአብሔር ይሁዳን ለመጨረሻ ጊዜ ለባቢሎን አሳልፎ የሰጣት ከዚህ ሰው ከፋት የተነሣ ነበር (2ኛ ነገ. 21:1-15)። ከዚህ እንደምንመለከተው ባይጸለዩ የሚሻላቸው አንዳንድ የራስ ወዳድነት ጸሎቶች እንዳሉ ነው። ምክንያቱም እግዚአብሔር እነዚህን ጸሎቶች ከመለሳቸው በሕይወት ዘመናችን ሁሉ ለማሳካት ስንጥር የኖርነውን ሁሉ ስለሚያወድሙብን ነው።

26ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ የሕዝቅያስ ዓይነት አመለካከት እንዴት ሊኖረን እንደሚችል ግለጽ። ለ) የመሪዎች ራስ ወዳድነት የእግዚአብሔርን ሕዝብ የሚያጠፋውና የኢየሱስ ክርስቶስን ስም የሚያሰድበው እንዴት ነው? ሐ) ዛሬ አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር የራስ ወዳድነት ጸሎቶቻችንን የሚመልሰውና ይህም ወደ ውድቀት የሚመራን እንዴት ነው? መ) ከኢሳይያስ 38-39 የምንማራቸው መንፈሳዊ ትምህርቶች ምንድን ናቸው?

አራተኛ ቀን፤ የዚህን ሳምንት ትምህርቶች ከልስና ለሳምንታዊ ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊ ስብሰባ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ሀ) እግዚአብሔር በመጨረሻው ዘመን ዓለምን እንዴት እንደሚፈርድባት የሚያመለክቱትን ትንቢቶች ከኢሳይያስ ምዕራፍ 34 ዘርዘር። ለ) በስደት ውስጥ በምንሆንበት ጊዜ እነዚህ ትንቢቶች የሚያበረታቱን እንዴት ነው? ሐ) ለዘመዶቻችን፤ ለጎረቤቶቻችን፤

በአገራችንና በዓለም አካባቢ ለሚገኙት ሰዎች ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ እንድንናገር እነዚህ ትንቢቶች እንዴት ሊያነሣሡን ይገባል?

2. ሀ) ከትንቢተ ኢሳይያስ ምዕራፍ 35 የመጨረሻውን ዘመን ባሕርያትና እግዚአብሔር ወደ ምድር የሚያመጣቸውን ነገሮች ለይተህ ዘርዝር። ለ) በአስቸጋሪ ጊዜያት ውስጥ በምንሆንበት ጊዜ እነዚህ ትንቢቶች የሚያበረታቱን እንዴት ነው? ሐ) በልባችንና በአእምሮአችን ለእግዚአብሔር መንግሥት ቅድሚያ መስጠቱ ለምን ያስፈልጋል? ማቴዎስ 6:33 እና ኢሳይያስ 35 እግዚአብሔር ከእኛ የሚፈልገውን ነገር የሚያሳዩን እንዴት ነው?

3. ሀ) ሰዎች ከእግዚአብሔር ዘንድ ትንቢት ተቀብያለሁ የሚሉባቸውን ሁኔታዎች አንሥታችሁ ተወያዩ። ከእነዚህ ትንቢቶች ምን ያህሎቹ ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጡ ይመስልሃል? ለ) አንድ ሰው ከእግዚአብሔር መልእክት እንደተቀበለ ወይም የራሱን አሳብ እየተናገረ መሆኑን ማወቅ የምንችልባቸው አንዳንድ መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ሐ) የኢሳይያስን እውነተኛ ነቢይነት እግዚአብሔር ለአይሁዶች የገለጸው እንዴት ነበር? መ) ሐሰተኛ ነቢያት እንዲናገሩ ቢፈቅድላቸው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ምን ዓይነት አደገኛ ሁኔታዎች ይከሰታሉ? ሠ) ቤተ ክርስቲያን ራሷን ከሐሰተኛ ነቢያት ለመከላከል ምን መመሪያዎችን ልትከተል ይገባል?

4. በኢሳይያስ 37-38 የሚገኙትን የሕዝቅያስን ሁለት ጸሎቶች አንብብ። ሀ) ከሕዝቅያስ ጸሎት ስለ መጽሐፍ ቅዱሳዊ የጸሎት እቅራረብ ምን እንማራለን? ለ) እግዚአብሔር እንደሚረዳን በትክክል ማወቅ በምንጸልይበት ጊዜ እምነታችንን የሚያጠነክረው እንዴት ነው? ሐ) ከሕዝቅያስ ሕይወት እግዚአብሔር ተአምር እንዲሠራ ከመጠየቅ በላይ በእርሱ ታምኖ መኖር የሚከብደው እንዴት ነው? ይህ የሚሆነው ለምንድን ነው?

5. ሀ) የሞት ፍርሃት ሕዝቅያስ አንዳንድ ስሐተቶችን እንዲፈጽም ያደረገው እንዴት ነው? ለ) ዛሬ የሞት ፍርሃት ብዙ ክርስቲያኖች ስሕተቶችን እንዲሠሩ የሚያደርገው ለምንድን ነው? ሐ) ብዙውን ጊዜ ሽንገላ (ወይም የሌላ ሰው መገላ) ሰዎችን የሚያስታብየው ለምንድን ነው? ይህ ሲፈጸም ያየህባቸውን ሁለት ምሳሌዎች ጥቀስ። መ) ሰዎች በሚያከብሩን ጊዜ እንዳንታበይ ልናስታውሳቸው የሚገቡን አንዳንድ ነገሮች ምንድን ናቸው?